

**«АКАДЕМИК Е.А. БӨКЕТОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАРАҒАНДЫ ҰЛТТЫҚ ЗЕРТТЕУ УНИВЕРСИТЕТІ»
КЕАҚ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІН
ТӘУЕЛСІЗ БАҒАЛАУ ЖӨНІНДЕГІ 2023 – 2025
ЖЫЛДАРДАҒЫ ЕСЕП.**

МАМЫР 2026

Нұсқаулық үшін түйіндеме

Құрметті ханымдар мен мырзалар,

Осы арқылы «Audit-IT Consulting» ЖШС (бұдан әрі - «Орындаушы/Консультант») Сізге өзінің құрметін куәландырады және 2026 жылғы 19 наурыздағы № 990540002444/260300/00 Мемлекеттік сатып алу туралы шартты (бұдан әрі - "Шарт") басшылыққа ала отырып, «Академик Е. А. Бөкетов атындағы Қарағанды ұлттық зерттеу университеті» КЕАҚ (бұдан әрі - «Қоғам») корпоративтік басқару жүйесін тәуелсіз бағалау жөніндегі 2023 жылдан 2025 жылға дейінгі кезеңде есепті жібереді (бұдан әрі - «Есеп»).

Сізге ыңғайлы болу үшін бұл Есеп Сізге электронды және баспа форматында ұсынылды. Сондықтан, осы есептің бірнеше көшірмелері мен нұсқалары әр түрлі ақпарат құралдарында болуы мүмкін және олардың арасында сәйкессіздік болған жағдайда, соңғы қол қойылған баспа данасы түпкілікті болып саналады.

Бұл Есеп құпия болып табылады және тек қоғам үшін дайындалған. Біздің алдын ала жазбаша келісімімізсіз кез келген басқа мақсаттарда пайдалануға, көбейтуге немесе таратуға тыйым салынады, бұл ретте мұндай келісім мән-жайлар толық қаралғаннан кейін ғана берілетін болады.

Осы Есеп қоғам басшылығы біздің назарымызды барлық мәселелерге аударғанын ескере отырып жарияланады - құқықтық немесе ол білетіндей, осы Есепке қол қойылған сәтке дейін әсер етуі мүмкін өзге де мәселелер. Осы есептің күнінен кейін туындаған оқиғалар мен жағдайлар уақыт өте келе біздің есебімізді ескіреді және сәйкесінше біз ескірген есепке негізделген шешімдер мен әрекеттер үшін жауапкершілік пен жауапкершілікті өз мойнымызға алмаймыз. Сонымен қатар, біз осы есепті жасалған күннен кейін туындаған оқиғалар мен жағдайларға сәйкес жаңартуға жауапты емеспіз.

Егер сізде қандай да бір сұрақтар туындаса, біздің Команда Сізге ыңғайлы кез келген уақытта оларды сізбен жұмыс тәртібінде талқылауға дайын.

Құрметпен,

Адиль Хаирбеков

Бас директордың орынбасары

Корпоративтік басқару бойынша кеңесші серіктес

«Audit-IT Consulting» ЖШС

Жоба нәтижелері

Бағалау нәтижелері бойынша корпоративтік басқару жүйесінің қорытынды рейтингі 97,3% құрады.

Компоненттерді бағалау корпоративтік басқару жүйесінің әртүрлі аспектілерінің тиімділік критерийлерін қамтитын бірнеше ішкі компоненттерді талдауды және бағалауды қамтыды.

Компоненттердің әрқайсысының қорытынды рейтингі ішкі компоненттердің әрқайсысының рейтингі мен үлес салмағын ескере отырып есептеледі.

Корпоративтік басқару жүйесін тәуелсіз бағалау

Қоғамның корпоративтік басқару жүйесі жетекші тәжірибелердің көптеген ұсыныстарына сәйкес келеді. ҚР ұйымдарымен салыстырғанда Қоғамның корпоративтік басқару жүйесі орташадан жоғары сәйкестік деңгейін көрсетеді, атап айтқанда 97,3% (орташа көрсеткіш 75% болғанда).

Негізгі кемшіліктер есептің 36-39, 53-57, 71 және 79-беттерінде, "бақылаулар мен ұсыныстар" бөлімдерінде көрсетілген

Корпоративтік басқару жүйесіне тәуелсіз бағалау жүргізу шеңберінде мынадай рәсімдер орындалды:

- Директорлар кеңесі (бұдан әрі -ДК), Басқарма мүшелеріне, Қоғамның құрылымдық бөлімшелерінің басшылары мен қызметкерлеріне сауалнама жүргізу және сұхбат беру;
- корпоративтік басқару процестерін регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттаманы (бұдан әрі - ІНҚ) талдау;
- ДК және Басқарма отырыстарына хаттамалар мен материалдарды талдау;
- негізгі қызметтің нәтижелері туралы құжаттарды және сыртқы тараптармен қарым-қатынасты сипаттайтын құжаттарды талдау;
- қоғам туралы жалпыға қол жетімді ақпаратты талдау;
- корпоративтік басқару жүйесінің ҚР заңнамасына және үздік тәжірибелерге сәйкестігін бағалау.

01

Директорлар кеңесі мен басқарманың тиімділігі

2023 жылы ДК қызметін шолу

2023 жылғы ДК отырыстары

2023 жылы 12 отырыстың 12-сі күндізгі форматта өткізілді

Қызмет бағыттары бөлінісінде ДК қаралынған мәселелер

Отырыстарға материалдар мен ДК хаттамаларын талдау нәтижелері бойынша 2023 жылы **61 мәселе** қаралғаны анықталды

ДК мүшесі	Лауазымы	Өкілеттік мерзімі
Ергалиев Куаныш Асылханович	ДК төрағасы-Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім Вице-министрі	ДК мүшесі 09.07.2021 бастап 30.06.2023 дейін ДК төрағасы 01.01.2023 бастап 06.03.2023 дейін
Мамытбеков Едил Қуламкадырович	ДК төрағасы - тәуелсіз директор	ДК мүшесі 06.03.202 бастап 31.12.2025 дейін ДК төрағасы 15.03.2023 бастап 31.12.2025 дейін
Жайжуманова Асемгуль Абаевна	Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің мемлекет қатысатын мемлекеттік емес заңды тұлғалармен жұмыс жөніндегі басқармасының басшысы	ДК мүшесі 27.04.2021 бастап 31.12.2025 дейін
Токтыбаев Ернар Дуйсенбекович	Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Директорлар кеңесінің мүшесі, Мемлекеттік сатып алу және активтер департаментінің директоры	ДК мүшесі 30.06.2023 бастап 31.12.2025 дейін
Дулатбеков Нурлан Орынбасарович	Басқарма Төрағасы-Ректор	ДК мүшесі 11.09.2020 бастап 31.12.2025 дейін
Дисюпов Бейбут Аманович	EdTech білім сарапшысы	ДК мүшесі 06.03.2023 бастап 31.12.2025 дейін
Кумысбеков Айбек Кумысбекович	«B2C» ШС директоры	ДК мүшесі 09.07.2021 бастап 31.12.2025 дейін

2024 жылы ДК қызметін шолу

2024 жылғы ДК отырыстары

2024 жылы 10 отырыстың 10-ы күндізгі форматта өткізілді

Қызмет бағыттары бөлінісінде ДК қаралынған мәселелер

Отырыстарға материалдар мен ДК хаттамаларын талдау нәтижелері бойынша 2024 жылы **57 мәселе** қаралғаны анықталды

ДК мүшесі	Лауазымы	Өкілеттік мерзімі
Мамытбеков Едил Қуламкадырович	ДК төрағасы - тәуелсіз директор	ДК мүшесі 06.03.2023 бастап 31.12.2025 дейін ДК төрағасы 15.03.2023 бастап 31.12.2025 дейін
Жайжуманова Асемгуль Абаевна	Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің мемлекет қатысатын мемлекеттік емес заңды тұлғалармен жұмыс жөніндегі басқармасының басшысы	ДК мүшесі 27.04.2021 бастап 31.12.2025 дейін
Токтыбаев Ернар Дуйсенбекович	Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Директорлар кеңесінің мүшесі, Мемлекеттік сатып алу және активтер департаментінің директоры	ДК мүшесі 30.06.2023 бастап 31.12.2025 дейін
Дулатбеков Нурлан Орынбасарович	Басқарма Төрағасы-Ректор	ДК мүшесі 11.09.2020 бастап 31.12.2025 дейін
Дисюпов Бейбут Аманович	EdTech білім сарапшысы	ДК мүшесі 06.03.2023 бастап 31.12.2025 дейін
Кумысбеков Айбек Кумысбекович	«B2C» ШС директоры	ДК мүшесі 09.07.2021 бастап 31.12.2025 дейін

2025 жылы ДК қызметін шолу

2024 жылғы ДК отырыстары

2025 жылы 12 отырыстың 11 і күндізгі форматта өткізілді

Қызмет бағыттары бөлінісінде ДК қаралынған мәселелер

Отырыстарға материалдар мен ДК хаттамаларын талдау нәтижелері бойынша, 2025 жылы **55 мәселе** қаралды

ДК мүшесі	Лауазымы	Өкілеттік мерзімі
Мамытбеков Едил Қуламкадырович	ДК төрағасы - тәуелсіз директор	ДК мүшесі 06.03.2022 бастап 31.12.2025 дейін ДК төрағасы 15.03.2023 бастап 31.12.2025 дейін
Жайжуманова Асемгуль Абаевна	Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің мемлекет қатысатын мемлекеттік емес заңды тұлғалармен жұмыс жөніндегі басқармасының басшысы	ДК мүшесі 27.04.2021 бастап 31.12.2025 дейін
Токтыбаев Ернар Дуйсенбекович	Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Директорлар кеңесінің мүшесі, Мемлекеттік сатып алу және активтер департаментінің директоры	ДК мүшесі 30.06.2023 бастап 31.12.2025 дейін
Дулатбеков Нурлан Орынбасарович	Басқарма Төрағасы-Ректор	ДК мүшесі 11.09.2020 бастап 31.12.2025 дейін
Дисюпов Бейбут Аманович	EdTech білім сарапшысы	ДК мүшесі 06.03.2023 бастап 31.12.2025 дейін
Кумысбеков Айбек Кумысбекович	«B2C» ШС директоры	ДК мүшесі 09.07.2021 бастап 31.12.2025 дейін

Қоғамның ДК ағымдағы құрамы туралы жалпы ақпарат

ДК мүшелері

**Мамытбеков Едил
Куламкадарывич**

Директорлар кеңесінің мүшесі
Тәуелсіз директор

**Токтыбаев Ернар
Дуйсенбекович**

Директорлар кеңесінің мүшесі,
акционердің өкілі Жалғыз

**Жайжуманова
Асемгуль Абаевна**

Директорлар кеңесінің мүшесі, Жалғыз акционердің өкілі

**Дулатбеков Нурлан
Орынбасарович**

Директорлар кеңесінің мүшесі
Басқарма Төрағасы-Ректор

**Кумысбеков Айбек
Кумысбекович**

Директорлар кеңесінің мүшесі
Тәуелсіз директор

ДК құрамы

Қоғамда корпоративтік басқаруды тәуелсіз бағалау жүргізілген кезде, 2026 жылғы наурыз, қоғамның ДК құрамына бес адам кіреді. Білім, құзыреттілік және салалық сараптама тұрғысынан қоғамның ДК құрамы теңдестірілген болып табылады

Жалғыз акционер

Қоғамның жалғыз акционері және түпкілікті бақылаушы тарабы Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігі болып табылады

Бағалау нәтижелері (1/20)

Бірінші компонентті бағалау ДК қызметінің әртүрлі аспектілерінің тиімділік критерийлерін қамтитын алты қосалқы компонентті талдауды және бағалауды қамтыды.

Әрбір қосалқы компоненттің рейтингі ішкі компонент критерийлерінің жалпы санынан орындалатын критерийлердің пайызын білдіреді. Компоненттің қорытынды рейтингі әрбір қосалқы компоненттің рейтингі мен үлес салмағын ескере отырып есептелген.

	Қосалқы компонент	Қосалқы компоненттің рейтингі	Қосалқы компоненттің меншікті салмағы	Қорытынды рейтинг
I. ДК рөлдердің тиімділігі	<i>Көзқарастың, стратегияның, негізгі міндеттердің айқындылығы және құндылықтар, сыйақы</i>	94%	20%	98%
II. ДК құрамы	<i>Қоғамның мақсаттарын іске асыру үшін ДК құрамының дағдыларының, тәжірибесінің, әртүрлілігі мен объективтілігінің оңтайлы үйлесімі</i>	96%	15%	
III. ДК динамикасы	<i>Отырыстарда ашық және сындарлы талқылаулар өткізу, тиісті ұйымшылдық және тиімді уақыт менеджменті</i>	100%	15%	
IV. ДК жанындағы Комитеттер	<i>ДК жанындағы Комитеттердің тиімділігі</i>	100%	15%	
V. ДК төрағасы	<i>ДК көшбасшылығы және тиімді басшылығы</i>	100%	10%	
VI. Корпоративтік хатшы	<i>КС құзыреттілігі мен тиімділігі, материалдардың сапасы және ДК отырыстарына дайындық</i>	100%	10%	
VII. Басқарма Тиімділігі	<i>Басқарманың ДК-мен тиімді өзара іс-қимылы</i>	96%	15%	

Бағалау нәтижелері(2/26)

I. ДК - дегі рөлдердің тиімділігі

97,5%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

1. Рөлдер мен міндеттер:

94%

Қоғамның ДК қызметін талдау нәтижелері бойынша ДК өзінің рөлін, өкілеттіктері мен жауапкершілік салаларын түсінетіні анықталды. Көрсетілген тармақтар Жарғыда, корпоративтік басқару кодексінде (бұдан әрі - КБК) бекітілген.

ДК қызметі өзінің стратегиялық функциясын іске асыруға бағытталған. Сонымен қатар, ДК келесі мәселелерге ерекше назар аударады::

- 1) стратегиялық даму жоспарын (бағыттары мен нәтижелерін) айқындау және өзектендіру;
- 2) стратегиялық даму жоспарында белгіленетін қызметтің негізгі күтілетін нәтижелерін қою және мониторингілеу;
- 3) ТБЖ және ІЖК тиімді жұмыс істеуін ұйымдастыру және қадағалау және негізгі тәуекелдерді сәйкестендіру;
- 4) ДК құзыреті шеңберінде стратегиялық бағыттарды, мақсаттар мен нысаналы индикаторларды тиімді іске асыруды бекіту және мониторингтеу;
- 5) қоғам басқармасы басшысының және мүшелерінің қызметін сыйақыға, қадағалауға;
- 6) қоғамның істерін және тиісті тәуекелдерді анық көрсететін ақпаратты, оның ішінде қаржылық есептілікті ашу;
- 7) корпоративтік басқару және Әдеп;
- 8) қоғамда іскерлік этика саласындағы Кодекстің және Қоғамның корпоративтік стандарттарының (корпоративтік этика Кодексінің) ережелерін сақтау.

ДК қоғамның құндылықтарына негізделген тиімді көшбасшылықты қамтамасыз етеді. ДК жыл сайын алдағы жылға арналған жұмыс жоспарын белгілейді, онда қарауға арналған мәселелердің тізбесі белгіленеді. Қоғамның ДК қызметін талдауға сүйене отырып, ДК өзіне басым және орындалатын міндеттерді қояды.

Қоғамның директорлар Кеңесі туралы ережесі жоқ.

Бағалау нәтижелері (3/26)

I. ДК - дегі рөлдердің тиімділігі

94%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

(...жалғасы...)

Қоғамда қоғам органдары арасында міндеттердің нақты бөлінуі қалыптасты, бұл туралы Қоғамның Жарғысында көрсетілген. Жалғыз акционердің (бұдан әрі - ЖА) қоғамның негізгі корпоративтік шешімдеріне қатысу мүмкіндігі бар.

ДК мүшелері ЖА шешімімен тағайындалады. Қоғамда заңнамада көзделген құқықтарды қоса алғанда, ЕА құқықтарын бұзу жағдайлары жоқ. Қоғам ЕА-ның ақпарат алу туралы сұрауларына тиісті түрде және уақтылы жауап береді..

Қоғам коммерциялық емес АҚ болғандықтан, дивидендтер төлеу туралы заңнаманың талаптары қолданылмайды. ЖА шешімі негізінде Қоғам алған барлық пайда оның иелігінде қалады.

Қоғамның қызметі туралы ЖА ақпаратын беру мәселелері жарғымен және ақпаратты ашу туралы ішкі Ережемен реттеледі..

ЖА тарапынан Қоғамның корпоративтік басқару практикасына теріс араласу белгілерін талдау шеңберінде.

Рөлдер мен міндеттер:

ЖА құқықтары және

1. *Қоғамның корпоративтік басқару практикасына әсері*

94%

Бағалау нәтижелері (4/26)

I. ДК - дегі рөлдердің тиімділігі

94%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

ДК өзінің іс - әрекеттері мен шешімдерін қоғамның 2020-2025 жылдарға арналған Стратегиялық даму жоспары шеңберінде Қоғамның орта мерзімді табысын қамтамасыз етуге шоғырландырады, ол 2024-2028 жылдарға арналған Даму бағдарламасымен, яғни әрбір бес жылға ауыстырылды. ДК қоғамның болашағы туралы бес жылдық көзқарастар тұрғысынан нақты түсінікке ие. Қоғамда 2020-2024 жылдарға және 2025-2029 жылдарға арналған даму жоспарлары да бекітілді. Жыл сайынғы негізде ДК қоғамның 2020-2024 жылдарға арналған Стратегиялық даму жоспарының және 2024-2028 жылдарға арналған даму бағдарламасының орындалуы туралы есепті бекітеді.

ДК даму жоспарын анықтау және өзектендіру мәселелеріне ерекше назар аударады.

Отырыстар тізілімін және ДК қабылдаған шешімдерді талдау нәтижелері бойынша ДК қарайтын мәселелердің көпшілігі корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау, Ішкі аудит, жоспарлау, ЖІӨ-ні бекіту және толықтыру, кадр мәселелері мен сыйақылар, сондай-ақ қоғамның мақсаттарына сәйкес келетін стратегиялық сипаттағы мәселелерге жататыны анықталды.

Стратегиялық жоспарлау мәселелеріне орта есеппен 2023-2025 жылдары ДК қараған мәселелердің жалпы санының 10% - ы кірді. Стратегиялық жоспарлау шеңберінде ДК даму жоспарын, жылдық есептер мен тұжырымдамаларды қоса алғанда, қоғамның дамуына қатысты негізгі құжаттарды қарады және бекітті, сондай-ақ регламенттеуші ережелерге өзгерістер енгізді. Қарастырылған материалдар даму жоспарының ағымдағы орындалуын да, оны кейінгі кезеңдерге түзетуді де қамтыды.

ДК өзінің жұмысы мен қоғам қызметінде жоғары этикалық стандарттарды қолданады.

ДК мүшелері заң шығарушы, реттеуші және басқа да мүдделі тараптар алдында түсінеді және жауап береді..

ДК стратегиялық мақсаттарға жету үшін қажетті қаржылық, адами және басқа ресурстардың қажеттілігін ескере отырып, толық, сенімді және сапалы ақпарат негізінде және қоғам мүддесі үшін шешімдер қабылдайды..

Қоғамдағы ДК қызметінің тиімділігіне тәуелсіз бағалау жүргізу кезінде ДК мүшелерінің дағдыларының, тәжірибесі мен білімінің тепе-теңдігі салалық ерекшелігіне және қоғам қызметінің ауқымына байланысты сапалы талқылауға және тиімді шешім қабылдауға ықпал ете отырып, оңтайлы бөлінеді.

ДК отырыстарының хаттамаларын талдау нәтижелері бойынша ДК-нің жекелеген мүшелерінің "қарсы" немесе "қалыс" нұсқаларын таңдаумен дауыс беру хаттамаларының саны айтарлықтай емес екені анықталды.

2. Стратегиялық ойлау және жауапкершілік

94%

Бағалау нәтижелері (5/26)

I. ДК - дегі рөлдердің тиімділігі

94%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

2. Тәуекелдерді басқару және қадағалау процестерінің сапасы

94%

Қоғамдағы тәуекелдерді басқару құрылымы үш қорғаныс желісі негізінде ұсынылған..

Бірінші қорғаныс желісі-қоғамның тәуекелдерінің туындауына және іске асырылуына әкеп соғуы мүмкін бұзушылықтар (кемшіліктер, оқиғалар, мәмілелер) туралы ақпаратты уақтылы анықтау, сондай-ақ қорғаудың екінші желісіне беру міндеттеріне кіретін қоғамның барлық қызметкерлері мен бөлімшелері. Қорғаудың екінші бағыты-сапаны қамтамасыз ету және тәуекелдерді бағалау департаменті (өзекті атауы - стратегиялық даму және тәуекелдерді басқару департаменті) функционалдық жауапкершілік шеңберінде орындалған және әлеуетті тәуекелдерді бағалауға, мониторингтеуге, азайтуға жауапты. Заң басқармасы қоғамның құқықтық тәуекелдерін басқаруға жауапты. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет сыбайлас жемқорлыққа қарсы және комплаенс-тәуекелдерді басқару бөлігінде Қоғамның қызметін үйлестіреді. Қорғаудың үшінші желісі-ТБЖ және ІБЖ тиімділігін тәуелсіз бағалауды жүзеге асыратын ІАҚ.

ДК ТБЖ бақылауында шешуші рөл атқарады. Тәуекелдер бойынша есептер ДК қарауына тоқсанына кемінде бір рет ұсынылады.

Әлеуетті ішкі және сыртқы тәуекелдерді іске асырудың алдын алу және азайту жөніндегі шаралар шеңберінде Қоғамда тәуекелдер тіркелімі әзірленді. Құжат тәуекелдерді іске асырудың ықтимал салдарын және алдын алу және кейінгі әсер ету іс-шараларының жоспарларын қамтитын тәуекелдер тізімі болып табылады. Тіркелім жыл сайын жаңартылып отырады және қажет болған жағдайда түзетіледі. Әрбір тәуекел тәуекелдің ықтималдығы мен оның әсері бойынша қалыптасатын бағалаудан өтеді, ол кейіннен өзінің өлшенетін бағасын алады.

Қоғамда сыни бизнес-процестер қызметінің үздіксіздігін қамтамасыз ету бойынша әзірленген және енгізілген ішкі нормативтік құжат жоқ. Сондай-ақ үздіксіз қызмет бойынша есептілік жасалмайды және қалыптастырылмайды.

Бағалау нәтижелері (6/26)

I. ДК - дегі рөлдердің тиімділігі

94%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

Сыйақы:

Қоғамның Жарғысы ДК мүшелерінің сыйақылары мен шығыстарын өтеу тәртібі мен мөлшерін ЕА белгілейтінін анықтайды. Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қоғам ДК мүшелерінің сыйақыларының мөлшері туралы мәліметтерді ашады. Есепті кезеңдегі ДК мүшелерінің сыйақыларының мөлшері туралы мәліметтер Қоғамның жылдық есебінде міндетті түрде ашылуға жатады. КБК-ға сәйкес, директорлар Кеңесінің мүшелеріне - тәуелсіз директорларға Директорлар кеңесінің, комитеттердің отырыстарына әрбір қатысқаны үшін белгіленген сыйақы төленеді. Қоғамның атқарушы органының ұсынуы бойынша Директорлар Кеңесінің төрағасына жалғыз акционердің шешімі негізінде сыйақының өзге де мөлшері төленуі мүмкін. Бұл ретте мемлекеттік және азаматтық қызметшілер болып табылатын Директорлар кеңесінің Мүшелеріне сыйақы төленбейді. Тәуелсіз директордың сыйақысы жеке тұлғаның табысы болып табылады және ҚР салық заңнамасының талаптарына сәйкес салық салуға жатады. Директорлар кеңесінің мүшелеріне өтініш негізінде Директорлар Кеңесінің тұрақты тұрғылықты жерінен тыс жерде өткізілетін Директорлар кеңесінің отырыстарына шығуға байланысты шығыстар (жол жүру, тұру, тәуліктік) өтелуі мүмкін. Шығыстарды өтеу қоғамның ішкі нормативтік құжаттарында көзделген тәртіппен жүргізіледі.

3. ДК мүшелерінің сыйақысы және сабақтастығы

94%

Бағалау нәтижелері (7/26)

I. ДК - дегі рөлдердің тиімділігі

94%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

(... жалғасы...)

Сабақтастық:

Қоғамда Қоғам қызметінің ерекшелігін ескере отырып, директорлар кеңесі, басқарма және корпоративтік хатшы мүшелерінің сабақтастығын қамтамасыз ету саясаты әзірленіп, енгізілді.

Саясат келесі процестерді реттейді:

- 1) Директорлар кеңесінің, Басқарманың және Корпоративтік хатшының Кадрлық қажеттіліктерін айқындау және сабақтастығын жоспарлау;
- 2) Директорлар кеңесіне, Басқармаға сайлау және корпоративтік хатшыны тағайындау үшін кандидаттарды ұсынудың ашық жүйесін әзірлеу және енгізу;
- 3) сабақтастықты қамтамасыз ету мақсатында Директорлар кеңесі мен басқармаға кандидаттар ұсыну мәселелері бойынша Қоғамның Жалғыз акционермен өзара іс-қимылы;
- 4) жаңадан сайланған мүшелер үшін лауазымға енгізу бағдарламаларын ұйымдастыру арқылы Директорлар кеңесі мен Басқарма қызметінің тиімділігіне жәрдемдесу.

Осы Саясат ҚР заңнамасына, КБК-ға, қоғамның жарғысына және оның ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді.

ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 14.02.2025 ж. №54 бұйрығымен акцияларының мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқығы ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігіне берілген жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының директорлар кеңесіне тәуелсіз директорларды сайлау тәртібі қалыптастырылды және бекітілді.

3. **Вознаграждение и
преемственность
членов СД**

94%

Бағалау нәтижелері (8/26)

II. ДК құрамы

96%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

ДК құрамы

(қоғамның міндеттерін іске асыру үшін дағдыларды, тәжірибені, әртүрлілікті және құрамның объективтілігін үйлестіру шеңберінде)

96%

ДК құрамы және гендерлік теңдік

Қоғамдағы ДК тиімділігіне тәуелсіз бағалау жүргізу сәтінде ДК мүшелерінің жалпы саны алты адам, оның үшеуі - ДК, бұл кемінде 30% - тәуелсіз директорлардан (бұдан әрі - ТД) құрайды және "Акционерлік қоғамдар туралы" ҚР Заңына сәйкес келеді.

2023-2025 жылдары талданған кезеңдегі ДК қызметін талдау нәтижелері бойынша Қоғамның ДК құрамы теңдестірілген болды, ДК қызметінің динамикасының төмендеуіне, шешім қабылдау процесінің төмендеуіне немесе жауапкершіліктің бұлыңғырлануына әкелмеді деген қорытынды жасауға болады. 2023-2025 жылдар аралығында қоғамның ДК құрамына кірген ДК мүшелері Қоғамның мүддесі үшін әрекет етті және жоғары іскерлік және жеке беделге ие болды. Гендерлік өкілдікке қатысты ДК құрамы теңдестірілмеген, өйткені 2023-2025 жылдар аралығында ДК тиімділігін тәуелсіз бағалау кезінде ДК мүшелерінің біреуі ғана әйел жынысы болды және болып табылады. Қу-нің 47-тармағына сәйкес Қоғамның және ұйымдардың Директорлар Кеңесі құрамындағы әйелдердің ұсынылатын саны директорлар кеңесі мүшелерінің жалпы санының кемінде отыз пайызын құрайды.

Өкілеттік мерзімі

ДК өкілеттік мерзімін ЖА белгілейді. ДК мүшелерінің өкілеттік мерзімі ЕА ДК-нің жаңа құрамын сайлау туралы шешім қабылдаған кезде аяқталады. ЖА ДК-нің барлық немесе жекелеген мүшелерінің өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтатуға құқылы. КБК қоғамның ДК құрамына сайлану мерзімін үш жылға дейін белгілейді. ДК құрамына Қатарынан алты жылдан астам мерзімге сайланудың кез келген мерзімі ДК құрамын сапалы жаңарту қажеттілігін ескере отырып, ЖА-ның ерекше қарауына жатады. Ерекше жағдайларда алты жылдан астам мерзімге сайлауға жол беріледі, бұл ретте мұндай адамды қоғамның директорлар кеңесіне сайлау Директорлар кеңесінің осы мүшесін сайлау қажеттілігін және осы фактордың шешім қабылдаудың тәуелсіздігіне әсерін егжей-тегжейлі түсіндіре отырып, жыл сайын жүргізіледі. Сол адамға тоғыз жылдан астам уақыт қатарынан Қоғамның Директорлар кеңесіне сайланбауға кеңес беріледі. Ешбір адам өзінің тағайындалуына, сайлануына және қайта сайлануына байланысты шешімдер қабылдауға қатыспайды.

Қоғамның және ұйымдардың Директорлар кеңесінің сандық құрамын акционерлердің жалпы жиналысы (жалғыз акционер) айқындайды. Қоғамның Директорлар кеңесінің құрамы қызмет ауқымын, бизнес қажеттіліктерін, даму жоспарының/стратегиясының/бағдарламасының ағымдағы міндеттерін және қаржылық мүмкіндіктерді ескере отырып, жеке белгіленеді. Директорлар кеңесі мүшелерінің саны комитеттердің қажетті санын құруға мүмкіндік беруі тиіс. Директорлар кеңесінің ұсынылатын сандық құрамы 3-тен 11 адамға дейін..

Бағалау нәтижелері (9/26)

II. ДК құрамы

96%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

(... жалғасы...)

Мүдделер қақтығысын реттеу

Қоғамда ДК-нің 10.06.2021 жылғы шешімімен мүдделер қақтығысының алдын алу және реттеу қағидаттарын айқындайтын корпоративтік әдеп кодексі бекітілді. Сондай-ақ, мүдделер қақтығысы КБК және Қоғамның өзге де ІНҚ-пен реттеледі. Мүдделер қақтығысын анықтау және оны барабар реттеу ЖА мүдделерін қорғауды қамтамасыз етудің маңызды шарты болып табылады.

Қоғам басшылығы ықтимал мүдделер қақтығысын, оның ішінде Қоғамның меншігін пайдалануды және жасауға мүдделілігі бар мәмілелерді жасасу кезінде теріс пайдалануды қадағалап, мүмкіндігінше жоюы тиіс. Сондай-ақ, Жарғыда Қоғамның ұсыну/ашу негіздері бекітілген.

ДК отырыстарына қатысу

ДК мүшелерінің отырыстарға қатысуы 90% - дан асады, бұл корпоративтік басқарудың үздік тәжірибелерінің ұсынымдарына сәйкес келеді.

ДК мүшелерінің тәжірибесі мен дағдылары

Халданған кезеңде қоғамның ДК қоғам қызметінің ерекшелігіне сәйкес келетін дағдылардың, тәжірибенің және басқа да қасиеттердің үйлесімі бар мүшелерден тұрды. Алайда, алынған ақпарат шеңберінде қоғамда ДК, ІАҚ, СЖҚ, КХ және басқарма құзыреттерін дамыту жөніндегі жоспар және қоғам қызметіне тән дағдылар бөлігінде ДК мүшелерінің кәсіби даму бағдарламасы әзірленгені анықталды, бұл корпоративтік басқару саласындағы үздік тәжірибелерде көзделген.

ДК құрамы

(Қоғамның міндеттерін

іске асыру үшін

дағдыларды, тәжірибені,

өртүрлілікті және

құрамның

объективтілігін

үйлестіру шеңберінде)

96%

1.

Бағалау нәтижелері (10/26)

III. ДК динамикасы

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

1. Отырыстарды өткізу кестесі және күн тәртібі

100%

Отырыстарды өткізу кестесі және күн тәртібі

ДК отырыстарының хаттамаларын талдау нәтижелері бойынша мыналар айқындалды:
 2023 жылы ДК-нің 12 отырысы өткізілді, барлығы күндізгі формада;
 2024 жылы барлығы күндізгі бөлімде 10 отырыс өткізілді;
 2025 жылы ДК-нің 12 отырысы өткізілді, оның 1-і сырттай форматта, 11-і күндізгі форматта.

Қоғамның ДК қызметінде талданған кезеңде бетпе-бет отырыстардың үлесі 90% - дан астамды құрады. ДК жанындағы комитеттер бетпе-бет жиналып, негізінен оның мүшелерінен тұратынына қарамастан, негізгі пікірталас пен негізгі шешімдерді қабылдау ДК отырыстарында өтеді. Корпоративтік басқарудың халықаралық стандарттарына сәйкес тиімді практика күндізгі формат басым бола отырып, жылына 8-ден 12-ге дейін ДК отырыстарын өткізуді көздейді. 2025 жылы оң динамика байқалады-өткізілген 12 отырыстың 11-і күндізгі форматта өтті.

ДК жыл сайын КБК 83-тармағына сәйкес алдағы жылға арналған отырыстарды өткізу кестесімен өз жұмыс жоспарын жасайды. 2023-2025 жылдары ДК жұмыс жоспарларын бекіту мерзімі жоспарланған жылдың басына дейін сақталды.

ДК отырыстарының күн тәртібі

ДК отырыстарының күн тәртібі бірінші кезекте корпоративтік басқару саласындағы жетекші тәжірибелерге сәйкес келетін ең маңызды мәселелерге назар аударатындай етіп құрылымдалған.

ДК отырыстары ашық талқылауды, салауатты пікірталастарды ынталандыратын және ДК-нің әрбір мүшесіне талқылау мен қабылданған шешімдердің құндылығын анық арттыруға мүмкіндік беретін етіп өткізіледі.

Талданатын кезеңде ДК жыл сайын қоғамның ДК-не есеп беретін қызметкерлердің ПӘК-ін бекіту шеңберінде Қоғам қызметінің негізгі көрсеткіштеріне қол жеткізуді талдады.

Бағалау нәтижелері (11/26)

III. ДК динамикасы

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

2. ДК жұмысының динамикасы

100%

ҚБК белгілеген рәсімдерге сәйкес ДК мүшелері алдын ала, күнтізбелік 7 (жеті) күннен кешіктірілмейтін мерзімде алдын ала зерделеу үшін отырыстардың күн тәртібі бойынша қажетті ақпаратпен отырысты шақыру туралы хабарлама алады. Бұл тәсіл алдағы отырыстарда мәселелерді талқылау кезінде ДК мүшелерінің ашық және сындарлы өзара іс-қимылына ықпал етеді.

ДК қызметін зерделеу нәтижелеріне сәйкес қатысушылардың жоғары қатысуымен (90% - дан астам) отырыстарға қатысудың оң динамикасы байқалады. Салымдар сындарлы және қоғам үшін ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге бағытталған. ДК отырыстарының хаттамаларын талдауға сәйкес отырыстарға өз құзыретіне кіретін мәселелер бойынша сөз сөйлеу үшін тиісті басқарма мүшелері қатысады.

ДК корпоративтік басқару, Стратегиялық даму, тәуекелдерді басқару және қоғамдағы ішкі аудит мәселелерін белсенді түрде қарастырады. Жыл сайын қоғамның ҚБК қағидаттары мен ережелерінің сақталуы туралы есеп жасалады және бекітіледі.

ҚБК сәйкес, Қоғамның ДК тұрақты даму саласында тиісті жүйені қалыптастыруды және оны енгізуді қамтамасыз етеді. ДК қоғам үшін орнықты даму қағидаттарының маңыздылығын айқындайды және олардың барлық мүдделі тараптарға тиімді қарым-қатынасын қамтамасыз етеді.

Бағалау нәтижелері (12/26)

IV. ДК құрамындағы комитеттер

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

1. Комитеттер құрамы

100%

Қоғамның ДК функцияларын тиімді орындауға жәрдемдесу мақсатында аса маңызды мәселелерді қарау және ұсынымдар дайындау үшін мынадай комитеттер құрылды:

- Аудит жөніндегі комитеті;
- Стратегиялық жоспарлау комитеті;
- Кадрлар және сыйақылар жөніндегі комитеті.

ДК комитеттері ДК-нің назарын талап ететін мәселелерді алдын-ала мұқият талқылауды қамтамасыз ететін жұмыс топтарының рөлін атқарады. 2023-2025 жылдары ДК комитеттері кеңесші органдар ретінде өз функцияларын толық көлемде орындады. Отырыстар үнемі өткізіліп тұрды, қарастырылып отырған мәселелердің ауқымы кең болды.

ДК комитеттерінің отырыстарында ДК отырыстарында қаралатын мәселелердің жалпы санының шамамен 100% - ы қаралады. Талданатын кезеңде комитеттердің отырыстары күндізгі нысанда өткізілді.

КБК-нің 69-тармағына сәйкес комитеттер өз жұмыс жоспарын (күнтізбелік жыл басталғанға дейін) бекітеді, ол қаралатын мәселелердің тізбесін және отырыстар өткізілетін айды көрсете отырып, ДК жұмыс жоспарымен келісіледі. Комитеттердің 2023-2025 жылдардағы жұмыс жоспарлары жыл басына дейін уақтылы және тұрақты түрде бекітілді.

Шешімдер отырысқа қатысатын Комитет мүшелерінің жай көпшілік даусымен қабылданады. Комитеттің әрбір отырысына хаттама жасалады. ДК комитеттері отырыстарының хаттамаларын талдауға сәйкес әрбір хаттамаға Комитет Төрағасы мен Корпоративтік хатшы қол қояды.

Бағалау нәтижелері (13/26)

IV. ДК құрамындағы комитеттер

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

(...жалғасы...)

Комитеттердің кезекті және кезектен тыс отырыстары олардың Төрағаларының бастамасы бойынша немесе ЖА, ДК немесе комитеттердің кез келген мүшесінің талабы бойынша шақырылуы мүмкін. ІАҚ өз құзыреті шеңберінде аудит жөніндегі комитеттің отырыстарын өткізуге бастамашылық жасауға құқылы. Комитеттердің отырыстары көрсетілген талапты қойған адамды міндетті түрде шақыра отырып өткізіледі.

2023-2025 жылдардағы ДК комитеттерінің қызметін талдауға сәйкес Комитет мүшелері комитет отырыстарына жоғары қатысуды қамтамасыз етті.

ДК комитеттерді құрады, олардың құрамын, мерзімін және өкілеттіктерінің көлемін анықтайды. 2023-2025 жылдардағы әрбір комитеттің құрамына орта есеппен 2 ТД кірді.

Сондай-ақ, аудит комитеті мен кадрлар және сыйақы комитетінің функцияларын ресми түрде бөлуге қарамастан, олардың құрамы 2023-2025 жылдары бірдей болып қалды. АК және КСЖК төрағалары ертүрлі ТД.

1. Комитеттер құрамы

100%

Бағалау нәтижелері (14/26)

IV. ДК құрамындағы комитеттер

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

2. Аудит жөніндегі Комитет

100%

Аудит жөніндегі Комитет алдын ала қарауды жүзеге асырады және қаржылық есептілік, ішкі және сыртқы аудит мәселелері бойынша ДК ұсынымдарын береді. Оның құзыретіне ІАҚ негізгі құжаттары мен есептілігін, сыртқы аудитордың жұмыс жағдайларын мақұлдау, сондай-ақ тексеру қорытындылары бойынша аудиторлармен өзара іс-қимыл жасау кіреді.

2023-2025 жылдар аралығында аудит жөніндегі комитеттің құрамына ДК-нің үш мүшесі кірді, Комитеттің барлық мүшелері ДК-нің тәуелсіз мүшелері болды.

Қоғамда корпоративтік басқаруды тәуелсіз бағалау жүргізу сәтінде (2026 жылғы наурыз) аудит жөніндегі комитеттің құрамына: Е.Қ. Мамытбеков - Комитет төрағасы, ДК төрағасы; А.Қ. Күмісбеков - ТД, Б.А. Дисюпов - ТД. Аудит жөніндегі комитет туралы Ереженің 7-тармағы мен 8-тармағына сәйкес, комитеттің құрамы ТД-дан құрылуы және практикада орындалатын ДК-нің кемінде үш мүшесінен тұруы тиіс. Ағымдағы құрамда ТД үлесі 100% құрайды.

Аудит жөніндегі Комитет ресми болып табылмайды және бекітілген жұмыс жоспары негізінде отырыстар өткізеді. Комитеттің 2023-2025 жылдарға арналған жұмыс жоспарларын бекіту және отырыстар өткізу тұрақты болып табылады. Жұмыс жоспарлары күнтізбелік жыл басталғанға дейін уақтылы бекітілді.

Отырыстар тұрақты түрде өткізілді: 2023 жылы 10 отырыс, 2024 жылы - 7, 2025 жылы - 6 отырыс өткізілді. Аудит жөніндегі комитет туралы Ережеге сәйкес комитет отырыстары күндізгі немесе сырттай өткізілуі мүмкін.

Бағалау нәтижелері (15/26)

IV. ДК құрамындағы комитеттер

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

2. Аудит жөніндегі Комитет

100%

(...жалғасы...)

Қаралып отырған кезеңде КБК-не сәйкес аудит жөніндегі комитеттің қызметі туралы есеп ДК-де бір жылдағы қызмет қорытындылары туралы қаралды.

Аудит жөніндегі комитет туралы Ережеге сәйкес Комитетке ішкі аудитті, ТБЖ және ІҚК, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенсті және сыртқы аудиторлармен өзара іс-қимылды бақылауды қоса алғанда, міндеттердің кең ауқымы жүктелген.

Комитеттің 2023-2025 жылдардағы шешімдерін талдау регламентте көзделген мәселелерді жан-жақты қамтуды айғақтайды, атап айтқанда:

- ІАҚ есептерін және жылдық аудиторлық жоспарды (бұдан әрі - ЖАЖ) бекіту арқылы;
- негізгі бизнес-процестерді (сатып алу, бюджеттеу, корпоративтік басқару, АТ және АҚ) тексеру нәтижелерін талдау және ұсынымдардың іске асырылуын бақылау;
- ІАҚ қызметкерлерін тағайындауға қатысу, төлем шарттарын бекіту және KPI;
- аудиттелген жылдық қаржылық есептілікті алдын ала мақұлдау және сыртқы аудиторды таңдау;
- Комитеттің жұмыс жоспарын қалыптастыру және іске асыру.

Аудит жөніндегі Комитет күнтізбелік жыл басталғанға дейін ІАҚ ГАП - қарайды және алдын ала мақұлдайды.

Аудит жөніндегі Комитет күнтізбелік жыл басталғанға дейін ІАҚ жылдық аудиторлық жоспарын қарайды және алдын ала мақұлдайды.

Бағалау нәтижелері (16/26)

IV. ДК құрамындағы комитеттер

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

3. Стратегиялық жоспарлау комитеті

100%

Ішкі нормативтік құжаттарды зерделеу және ПИК отырыстарының хаттамаларын талдау нәтижелері бойынша стратегиялық жоспарлау жөніндегі комитеттің қызметі Басқарма мүшелері мен есеп беретін ДК қызметтерінің қызметін бағалау саласындағы ДК құзыретіне жататын мәселелерді тереңдетіп пысықтау және мониторингтеу арқылы ДК жұмысының тиімділігі мен сапасын арттыруға, сондай-ақ қоғам мен қоғам қызметінің басым бағыттарын әзірлеу мәселелері бойынша бағытталғандығы айқындалды. оның орта және ұзақ мерзімді перспективада дамуы.

2023-2025 жылдар аралығында Стратегиялық жоспарлау комитетінің құрамына ДК-нің үш мүшесі кірді. Комитет төрағасы ТД арасынан сайланды.

Қоғамда корпоративтік басқаруды тәуелсіз бағалау кезінде (2026 жылғы наурыз) Стратегиялық жоспарлау комитетінің құрамына ДК мүшелері кіреді:

- Қымысбеков А. К. - комитет төрағасы, ТД;
- Дисюпов Б. А. - комитет мүшесі, ТД;
- Дулатбеков Н.О. - Комитет мүшесі, Басқарма төрағасы-Ректор

Корпоративтік басқарудың үздік тәжірибесіне сәйкес, Комитет іс жүзінде орындалатын ДК-нің кемінде үш мүшесінен тұруы тиіс.

СЖК ресми болып табылмайды және бекітілген жұмыс жоспары негізінде отырыс өткізеді. Аудит жөніндегі комитетке ұқсас, СЖК-тің 2023-2025 жылдардағы жұмыс жоспарларын бекіту және отырыстар өткізу тұрақты болып табылады. Жұмыс жоспарлары уақтылы бекітілді.

СЖК отырыстары Комитеттің қаралатын мәселелердің тізімі мен мерзімдері бойынша бекітілген жұмыс жоспарымен байланысты: атап айтқанда, отырыстар тұрақты түрде өткізіледі: 2023 жылы 10 отырыс, 2024 жылы - 8, 2025 жылы - 8 отырыс өткізілді.

2023-2025 жылдардағы СЖК қызметін талдауға сәйкес, пок мүшелері комитет отырыстарына жоғары қатысуды қамтамасыз етті.

Стратегиялық жоспарлау мәселелері

ІНҚ зерттеу нәтижелері бойынша СЖК қызметі негізінен 2020-2024 жылдарға арналған стратегиялық даму жоспарында, 2024-2028 жылдарға арналған даму бағдарламасында Жоспарлы көрсеткіштерге қол жеткізу бойынша Қоғамның ДК ұсынымдарын беруге, олардың 2023-2025 жылдарға арналған орындалуы бойынша есептерді бекітуге қатысты екені анықталды.

Бағалау нәтижелері (17/26)

IV. ДК құрамындағы комитеттер

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

3. Кадрлар және сыйақылар жөніндегі Комитет

100%

ІНҚ-ні зерделеу және кадрлар және сыйақылар жөніндегі комитет отырыстарының хаттамаларын талдау нәтижелері бойынша Комитеттің қызметі Кадр саясаты, тағайындаулар мен сыйақылар жүйесі саласындағы ДК құзыретіне жататын мәселелерді тереңдетіп пысықтау және мониторингтеу арқылы ДК жұмысының тиімділігі мен сапасын арттыруға бағытталғаны айқындалды.

2023-2025 жылдар аралығында Комитет құрамына ДК-нің үш мүшесі кірді. Комитет төрағасы ТД арасынан сайланды.

Қоғамда корпоративтік басқаруды тәуелсіз бағалау жүргізу сәтінде (2026 жылғы мамыр) КСЖК құрамына ДК келесі мүшелері кіреді:

- А. Құмісбеков - Комитет Төрағасы, ТД.;
- Мамытбеков Е. Е. - Комитет мүшесі, ТД.;
- Дисюпов Б.А. - Комитет мүшесі, ТД.

Корпоративтік басқарудың үздік тәжірибесіне сәйкес, Комитет іс жүзінде орындалатын ДК-нің кемінде үш мүшесінен тұруы тиіс.

Комитет ресми болып табылмайды және бекітілген жұмыс жоспары негізінде отырыстар өткізеді. КА мен СЖК-ке ұқсас, КСЖК-ның 2023-2025 жылдарға арналған жұмыс жоспарларын бекіту және отырыстар өткізу тұрақты болып табылады. Жұмыс жоспарлары уақтылы бекітілді.

КСЖК-ның отырыстары Комитеттің бекітілген жұмыс жоспарымен және қаралатын мәселелердің тізімімен байланысты: атап айтқанда, отырыстар тұрақты түрде өткізіледі: 2023 жылы 10 отырыс, 2024 жылы - 6, 2025 жылы - 8 отырыс өткізілді.

2023-2025 жылдардағы ККВ қызметін талдауға сәйкес, КСЖК-ның мүшелері комитет отырыстарына жоғары қатысуды қамтамасыз етті.

Кадрлар мен марапаттар бойынша

Комитет КС, сондай - ақ басқарма басшылары мен мүшелерін тағайындауды қоспағанда, олардың қызметін тағайындау, еңбекақы төлеу, сыйақы беру және бағалау мәселелерін алдын ала қарайды. Оның құзыретіне штат санын, жалақы диапазондарын және қызметтің негізгі көрсеткіштерін келісу кіреді.

Комитет атқарушы орган мүшелері үшін ҚНҚ әзірлеуге және олардың орындалуын бағалауға байланысты мәселелерді қараудың қажетті тереңдігі мен жүйелілігін толық көлемде қамтамасыз етті.

Бағалау нәтижелері (18/26)

V. ДК төрағасы.

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

ДК төрағасы

(ДК дамыту бағыты мен жауапкершілігі және сабақтастық жоспарлары)

100%

Мамытбеков Есіл Құламқадырұлы-қоғам ДК-нің қазіргі төрағасы, 2023 жылғы 06 наурызда ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің №97 бұйрығымен Директорлар кеңесінің мүшесі болып сайланды.

Түйіндеме мен тәжірибені талдауға сүйене отырып, ДК-нің қазіргі төрағасы ДК-ге төрағалық ету үшін қажетті дағдыларға, құзыреттерге, іскерлік беделге және кәсіби тәжірибеге ие. ДК мүшелерімен сұхбатқа сәйкес, ДК төрағасы ДК отырыстарын тиімді басқарады және ресми отырыстардан тыс тиісті көшбасшылық деңгейіне ие. ДК төрағасы Басқарма Төрағасы-ректормен, басқа директорлармен және ЕА-мен тиімді жұмыс қатынастарын қолдайды.

Сондай-ақ, ДК мүшелерімен сұхбатқа сәйкес, ДК мүшелері ДК қарауына шығарылған мәселелер бойынша шешімдер қабылдау кезінде тәуелсіз пікір білдіруге құқылы. ДК төрағасы ДК-нің әрбір мүшесінің талқылау және шешім қабылдау кезінде "үкімдерінің тәуелсіздігіне" жәрдемдеседі, әртүрлі оқылымдармен тиімді күреседі және консенсусқа қол жеткізу үшін сындарлы жұмыс істейді.

ДК Төрағасының өкілеттік мерзімдерін қоғамның жарғысына сәйкес ЕА белгілейді. 2023-2025 жылдары ДК төрағалары: Ералиев Қуаныш Асылханұлы (01.01.2023 ж. бастап 05.03.2023 ж. дейін), Мамытбеков Есіл Құламқадырұлы (06.03.2023 ж. бастап ағымдағы сәтке дейін.).

Бағалау нәтижелері (19/26)

VI. Корпоративтік хатшы

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

1. Корпоративтік хатшы қызметінің тиімділігі

100%

КХ қоғамының қызметі ДК-нің 28.04.2023 жылғы №5 шешімімен бекітілген Кс туралы Ережемен реттеледі. Қолданыстағы КС-Киздарбекова А.С., ДК-нің 19.06.2023 жылғы шешімімен өкілеттіктер ұзартылды. Қолданыстағы КХ заң саласында және құқықтық қамтамасыз етуде, сондай-ақ КХ қызметінде көп жылдық тәжірибесі бар. КХ ДК-ге есеп береді және қоғам басқармасынан тәуелсіз. ДК мүшелерімен сұхбатқа сәйкес, қазіргі КХ жақсы беделге ие, ЖА, ДК мүшелерінің сеніміне ие және әрқашан жоғары нәтижелілікті көрсетеді. ДК мүшелері КХ жұмысының сапасына қанағаттанады.

КХ міндеттеріне КБК-ны іске асыру және сүйемелдеу мониторингі, оны жетілдіруге қатысу, ДК және ЖА шешімдерінің орындалуын бақылау, сондай-ақ корпоративтік басқару және заңнама мәселелері бойынша консультация беру кіреді. Ол КБК-ны сақтау бойынша есептерді дайындауды, ДК отырыстарының хаттамаларын/шешімдерін сақтауды, КБК-ны көзделген корпоративтік басқаруды тәуелсіз бағалауды жүргізуді қамтамасыз етеді.

Қоғамда КХ міндеттерін қоса алғанда, тиісті процесті реттейтін ДК-нің жаңадан сайланған мүшелерін лауазымға енгізу тәртібі қолданылады. КХ бағдарлама деректерінің ДК-нің барлық жаңадан сайланған мүшелерімен өтуін қамтамасыз етеді.

ДК және оның комитеттерінің қызметін бағалау қағидаларында ДК қызметін бағалауды жүргізу бойынша КХ жауапкершілігі бекітілген, ол корпоративтік басқарудың халықаралық стандарттарында көзделген, оның ішінде: әдіснамалық қолдау, сауалнамаларды жинау және талдау, жиынтық есепті дайындау, қажет болған жағдайда сыртқы бағалауды ұйымдастыру. 2023-2025 жылдардағы ДК қызметін бағалау сауалнама арқылы өзін-өзі бағалау арқылы жүргізілді. Өзін-өзі бағалау нәтижелері ДК отырыстарында қаралды және ДК бағалау нәтижелері бойынша тиісті шешімдер қабылданды. Сондай-ақ, ДК және оның комитеттерінің қызметін бағалау ережелерінде КХ қызметін бағалау қарастырылған.

Бағалау нәтижелері (20/26)

VI. Корпоративтік хатшы

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

2. ДК отырыстарына материалдар

100%

2023-2025 жылдарға арналған ДК отырыстарына арналған материалдар логикалық құрылымға ие, маңызды ақпарат пен өзекті жедел талдамалық деректерді қамтиды. Қауымдастық ДК мүшелерімен сұхбатқа сәйкес, қолданыстағы КХ тарапынан ақпарат беру жылдамдығы мен сапасына қатысты шағымдар жоқ.

2023-2025 жылдарға арналған ДК отырыстарының хаттамаларын талдау:

- 2023-2025 жылдарға арналған ДК отырыстарының хаттамалары ресми құжаттаманы жүргізу талаптарына сәйкес келеді.
- КС қолы ішінара қағаз пломбаға және ішінара құжат парағына жазылады.
- КС электрондық құжат айналымы жүйесінде (Documentolog) электрондық цифрлық қолтаңба арқылы қол қойылатын және жүйеде сақталатын хаттар мен өтініштер ресімделеді.
- Хаттамалар талқылау барысы мен қабылданған шешімдер туралы түсінік алу үшін жеткілікті ақпараттылыққа ие.
- Сырттай дауыс беру бюллетендерінде ДК-нің барлық мүшелерінің қолдары жазылған.

2023-2025 жылдары КХ күн тәртібінің басым және түйінді мәселелеріне баса назар аудара отырып, құжаттаманы құрылымдық түрде ұсынуды қамтамасыз ете отырып, ДК отырыстарына материалдар жинау функциясын орындады. Көп жағдайда КХ ДК отырыстарына шақыру туралы хабарламалар мен материалдарды жіберу мерзімдерін жинады – КБК-нің 87-тармағында белгіленген отырыс өткізілетін күнге дейін күнтізбелік 7 күннен кешіктірмей. Бұл ретте жекелеген жағдайларда материалдар қысқа мерзіммен жіберілді, бұл КБК-нің 87-тармағына сәйкес рұқсат етілді.

Бағалау нәтижелері (21/26)

VII. Басқарма Тиімділігі

96%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
1. Басқарма Тиімділігі	100%	<p>Қоғам Басқармасының қызметі ДҚ-нің 02.05.2024 ж. шешімімен бекітілген Басқарма туралы Ережемен реттеледі.</p> <p>Қоғам өкілдерімен сұхбатқа сәйкес, Басқарма мүшелері өз функцияларын орындау үшін жеткілікті білімге, дағдыларға және тәжірибеге ие, сонымен қатар мінсіз іскерлік және жеке беделге ие.</p> <p>Қоғамда ДҚ тұрақты негізде бекітілетін басқарманың пәк әзірленді.</p> <p>Басқарманың алдағы жылға арналған жұмыс жоспары қоғамның КБК-нің 128-тармағына сәйкес жоспарланатын жыл басталғанға дейін жасалады. Талданатын кезеңде жыл сайын басқарманың жұмыс жоспары жасалды. Басқарма отырыстары мәселелер шығарылуына қарай күндізгі тәртіпте өткізіледі.</p> <p>Басқарманың құзыретіне қаржылық есептілікті қоса алғанда, Қоғамның жылдық есептілігін дайындау да кіреді. Қоғам қаржылық және жылдық есептерді тұрақты негізде шығарады. Басқарма ДҚ-ге Қоғам қызметінің нәтижелері туралы есептілікті тұрақты негізде ұсынады. ДҚ хаттамаларын талдауға сәйкес ДҚ қарауына шығарылатын материалдар сапалы дайындалған және Елеулі пысықтауды қажет етпейді.</p>

Бағалау нәтижелері (22/26)

VII. Басқарма Тиімділігі

96%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

2. **Басқарма мүшелерін іріктеу және тағайындау** **90%**

Басқарма мүшелерін іріктеу және тағайындау процесі Қоғамның Басқармасы туралы Ережеде қарастырылған. Осы Ережеге сәйкес басқарманың сандық құрамын, өкілеттік мерзімін айқындау, басқарма мүшелерін (Басқарма Төрағасы - ректорды және академиялық мәселелер жөніндегі Басқарма мүшесін қоспағанда) сайлау, сондай-ақ олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату директорлар кеңесінің және Қоғамның Жалғыз акционерінің құзыретіне жатады. Басқарма төрағасы-Ректор және басқарма мүшелері Басқарма Төрағасын-ректорды және басқарма мүшелерін іріктеу және тағайындау тәртібі туралы ДК бекіткен қағидаларға және басқарма төрағасын сайлау (тағайындау) жөніндегі республикалық комиссия мен Директорлар кеңесінің қызметі туралы ЖА бекіткен Ережеге сәйкес үш жылға дейінгі мерзімге сайланады.

КБК - нің 130-тармағына сәйкес, Басқарма Төрағасы мен мүшелері басқа ұйымдарда ДК мақұлдауымен ғана қызмет атқара алады. Басқарма Төрағасының басқа заңды тұлғаның атқарушы органының функцияларын жеке-дара жүзеге асыратын заңды тұлғаның басқарма басшысы лауазымын атқаруға құқығы жоқ. Басқарма ережесі мен Қоғамның Жарғысы басқа компаниялардың басқармаларына мүшелікке шектеулер қояды.

Корпоративтік басқару жүйесіне сыртқы бағалау жүргізу сәтіндегі Басқарма құрамының гендерлік өкілдігінің нәтижесі теңгерімсіз. Тепе-теңдік тек 2023 жылы, Басқарма мүшелерінің екеуі әйел болған кезде ғана байқалады. 2024-2025 жылдары тек бір Басқарма мүшесі әйел болды және болып табылады. КБК-нің 28-тармағына сәйкес Қоғамның алқалы атқарушы органдарындағы әйелдер саны алқалы атқарушы органдар мүшелерінің жалпы санының кемінде отыз пайызын құрауы тиіс.

Қоғамда ДК, басқарма және корпоративтік хатшы мүшелерінің сабақтастығын қамтамасыз ету саясаты енгізілді.

Бағалау нәтижелері (23/26)

VII. Басқарма Тиімділігі

96%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

3. Басқарманың сыйақысы

100%

Басқарма Төрағасы мен мүшелерінің сыйақыларының мөлшері қоғамның КБК-не сәйкес регламенттеледі. Негізгі критерийлердің бірі-KPI-ге қол жеткізу. Бағалау нәтижелері сыйақы мөлшеріне әсер етеді.

Басқарма Төрағасының - ректордың және Басқарма мүшелерінің KPI-ін қоғамның даму стратегиясына және/немесе даму жоспарына сүйене отырып, Қоғамның Директорлар кеңесі бекітеді. Басқарма мүшелерінің KPI бөлігіндегі ұсыныстарды Басқарма Директорлар кеңесінің қарауына енгізеді.

Бағалау нәтижелері сыйақы мөлшеріне, көтермелеуге, қайта сайлауға (тағайындауға) немесе өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтатуға әсер етеді. Басқарма Төрағасы мен мүшелерінің еңбекақысы тұрақты және ауыспалы бөліктен тұрады. Лауазымдық жалақыны белгілеу кезінде орындалатын міндеттердің күрделілігі, қызметкердің дербес құзыреттілігі және оның нарықтағы бәсекеге қабілеттілігі, адамның қоғамның дамуына қосқан үлесі, ұқсас компаниялардағы лауазымдық жалақының деңгейі, қоғамдағы экономикалық жағдай ескеріледі.

Еңбек шарты мерзімінен бұрын бұзылған жағдайда, сыйақы Қоғамның директорлар Кеңесі бекіткен ішкі құжаттарға сәйкес төленеді.

Бағалау нәтижелері (24/26)

VII. Басқарма Тиімділігі

96%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

4. **Ответственность
Правления**

100%

Исполнительный орган несет ответственность за реализацию Плана развития, ежедневное управление деятельностью Общества, а также выполнение решений ЕА и СД.

Согласно лучшим практикам, исполнительный орган отвечает за формирование и развитие корпоративной культуры в Обществе. КПД Правления определяются ЕА и направлены на совершенствование Общества в рамках его деятельности.

В Обществе сформирован кадровый резерв среди работников, члены которого в последующем могут назначаться на руководящие должности. В рабочем порядке наблюдается постоянное взаимодействие Правления и Управления по работе с персоналом с ключевыми работниками Общества. В анализируемый период Правлением утверждена и внедрена Концепция развития кадрового потенциала на 2022-2025 гг., которая предусматривает создание условий для профессионального развития персонала с высоким потенциальным развитием. Задачей Концепции также является разработка критериев отбора перспективных и успешных работников Общества в кадровый резерв для дальнейшего карьерного продвижения.

Правление стремится к недопущению возникновения конфликтов интересов. В случае возникновения конфликта интересов, члены Правления уведомляют СД либо Председателя Правления-Ректора о необходимости зафиксировать наличие конфликта интересов. За анализируемый период в Обществе не были зарегистрированы случаи корпоративных конфликтов и конфликта интересов.

В Обществе отсутствуют отдельные комитеты при Правлении ввиду отсутствия в них необходимости и ввиду специфики деятельности.

Бағалау нәтижелері (25/26)

VII. Басқарма Тиімділігі

96%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

(...жалғасы...)

Хаттамалар тізілімін талдауға сәйкес, қарауға шығарылатын мәселелер даму жоспарын, сатып алу қызметін, білім беру процесін іске асыруды, есептерді бекітуді және стратегиялық және операциялық басқарудың басқа аспектілерін қамтыды.

Қоғам басқармасының қызметін талдау үшін 2023-2025 жылдары Басқарманың қарауына шығарылған мәселелер тізілімдері, Басқарма отырыстарының хаттамалары ұсынылды. Тізілім деректері мен хаттамаларға сәйкес басқарма отырыстары айына бір-үш рет өткізілді.

Басқарманың 2023-2025 жылдарға арналған жұмыс жоспарлары олар белгіленген тәртіппен жасалды.

4. Басқарманың жауапкершілігі

100%

Бағалау нәтижелері (26/26)

VII. Басқарма Тиімділігі

96%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
5. Басқарма мен ДК өзара іс-қимылы	100%	<p>Басқарма мен ДК тиімді ішкі коммуникацияны толық көлемде жүргізеді. Басқарма төрағасы-Ректор қоғамның ДК мүшесі болып табылады. Басқарма ДК сұрауларына жедел жауап береді. ДК Басқарма бастамашылық еткен барлық мәселелерді қарайды.</p> <p>ДК-нің барлық мүшелері ДК отырыстарында тиімділікті белгілеу және мәселелерді мұқият талқылау арқылы Басқарма қызметіне сындарлы сынның тиісті деңгейін қамтамасыз етеді. ДК отырыстарының хаттамаларын талдауды негізге ала отырып, басқарма шығарылатын мәселелерді пысықтау бойынша тапсырмаларды орындайды.</p> <p>ДК басқарманы қоғамның мақсаттарына қол жеткізуде қолдайды және тиімді қарым-қатынас орнатады. Талданған кезеңде ДК Басқарма мүшелерінің құзыреттері мен білімдерін дамытуға назар аударды. Өзірленді және бекітілді (ДК шешімі 30.06.2025 ж. № 7 Хаттама) Директорлар кеңесі мүшелерінің, ішкі аудит қызметінің, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің, корпоративтік хатшының және басқарманың құзыреттерін дамыту жөніндегі жоспар, онда жеке даму жоспарлары бөлінген, бұл корпоративтік басқарудың үздік тәжірибелеріне сәйкес келеді.</p>

Бақылаулар мен

ұсыныстар

**I. Директорлар кеңесі мен
басқарманың тиімділігі**

Бақылаулар мен ұсыныстар (1/4)

1. Директорлар кеңестің қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттарды толықтыру

Қоғамның директорлар Кеңесі туралы ережесі жоқ

Бақылауларға сүйене отырып ұсынылады:

- Директорлар кеңесі туралы оның мәртебесін, өкілеттіктерін, жұмыс тәртібін, мүшелердің құқықтары мен міндеттерін, отырыстарды өткізу және шешімдер қабылдау тәртібін, сондай-ақ атқарушы органмен және комитеттермен өзара іс-қимылды айқындайтын ережені әзірлеу және бекіту. Құжаттың қолма-қол деректері корпоративтік басқару жүйесінің негізгі элементі болып табылады және Директорлар кеңесі қызметінің ашықтығын, тиімділігін және ресімделуін арттыруға мүмкіндік береді.

Бақылаулар мен ұсыныстар (2/4)

2. Қоғамның қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттарды толықтыру

Қоғамда сыни бизнес-процестер қызметінің үздіксіздігін қамтамасыз ету бойынша әзірленген және енгізілген нормативтік құжат жоқ. Сондай ақ үздіксіз қызмет бойынша есептілік жасалмайды және қалыптастырылмайды

Бақылауларға сүйене отырып ұсынылады:

- Сыни бизнес-процестер қызметінің үздіксіздігін қамтамасыз ету жөніндегі ішкі нормативтік құжатты (саясатты/жоспарды) әзірлеу және бекіту, жауапты тұлғаларды, мониторинг және тестілеу тәртібін айқындау. Сондай-ақ, үздіксіз қызметтің жай-күйі және төтенше жағдайларға дайындық туралы есептілікті тұрақты қалыптастыру және ұсыну енгізілуі керек.

Бақылаулар мен ұсыныстар (3/4)

3. Директорлар кеңестің құрамының гендерлік өкілдігін күшейту

Гендерлік өкілдікке сүйене отырып, ДК құрамы теңдестірілмеген, өйткені 2023-2025 жылдар аралығында және корпоративтік басқару жүйесін тәуелсіз бағалау кезінде ДК мүшелерінің біреуі ғана әйел өкілі болған және болып табылады. КБК-нің 47-тармағына сәйкес Қоғамның және ұйымдардың Директорлар Кеңесі құрамындағы әйелдердің ұсынылатын саны директорлар кеңесі мүшелерінің жалпы санының кемінде отыз пайызын құрайды

Бақылауларға сүйене отырып ұсынылады:

- Директорлар кеңесінің құрамын қалыптастыру және жаңарту кезінде корпоративтік басқару кодексінде көзделген гендерлік өкілдік талаптарын ескеру және директорлар кеңесінің құрамындағы әйелдер үлесін ұсынылатын деңгейден кемінде 30% - ға дейін кезең-кезеңімен ұлғайтуды қамтамасыз ету.

Бақылаулар мен ұсыныстар (4/4)

4. Басқарма құрамының гендерлік өкілдігін күшейту

Гендерлік репрезентативтілікке сүйене отырып, корпоративтік басқару жүйесіне сыртқы бағалау жүргізу сәтіндегі Басқарма құрамы теңгерімсіз.

Тепе-теңдік тек 2023 жылы, Басқарма мүшелерінің екеуі әйел болған кезде ғана байқалады. 2024-2025 жылдары тек бір Басқарма мүшесі әйел болды және болып табылады. ҚКК-нің 28-тармағына сәйкес Қоғамның алқалы атқарушы органдарындағы әйелдер саны алқалы атқарушы органдар мүшелерінің жалпы санының кемінде отыз пайызын құрауы тиіс.

Бақылауларға сүйене отырып ұсынылады:

- Басқарма құрамын қалыптастыру және жаңарту кезінде корпоративтік басқару кодексінде көзделген гендерлік өкілдік талаптарын ескеру және басқарма құрамындағы әйелдер үлесін ұсынылатын деңгейден кемінде 30% - ға дейін кезең-кезеңімен ұлғайтуды қамтамасыз ету.

02

Тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және аудит

Бағалау нәтижелері (1/11)

Екінші компонентті бағалау тәуекелдерді басқару және ішкі аудит функцияларының әртүрлі аспектілерінің тиімділік критерийлерін қамтитын төрт ішкі компонентті талдауды және бағалауды қамтыды.

Әрбір қосалқы компоненттің рейтингі ішкі компонент критерийлерінің жалпы санынан орындалатын критерийлердің пайызын білдіреді. Компоненттің қорытынды рейтингі әрбір қосалқы компоненттің рейтингі мен үлес салмағын ескере отырып есептелген.

Қосалқы компонент	Қосалқы компоненттің рейтингі	Қосалқы компоненттің меншікті салмағы	Қорытынды рейтинг
I. Тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігі <i>Тәуекелдерді басқару жүйесін тиімді ұйымдастыру, бөлу корпоративтік басқару, тәуекел-тәбетті анықтау</i>	100%	25%	97,85%
II. Тәуекелдерді сәйкестендіру, бағалау, басқару және есеп беру процестері <i>Сәйкестендіру, тәуекелдерді бағалау, мониторинг және есеп беру процестерінің тиімділігі, тәуекел мәдениетінің деңгейі</i>	100%	25%	
III. Ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі <i>Ішкі бақылау жүйесін тиімді ұйымдастыру, міндеттерді бөлу, бақылау рәсімдерінің тиімділігі</i>	100%	25%	
IV. Тәуелсіз ішкі аудит функциясының тиімділігі <i>Ішкі аудит функцияларын тиімді ұйымдастыру, міндеттерді бөлу, Тәуелсіздік, жоспарлау және операциялық қызмет, есеп беру және құзыреттер</i>	91,4%	25%	

Бағалау нәтижелері (2/11)

I. Тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігі

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

1. Міндеттер

100%

ДК шешімімен (30.09.2021 ж. №7 Хаттама) бекітілген тәуекелдерді басқару саясатын талдау нәтижелері бойынша қоғамда ТБЖ-ның мақсаттары, міндеттері, қағидаттары мен ұйымдық құрылымы, сондай-ақ тәуекелдерді жіктеу және оларды сәйкестендіру, бағалау және мониторингілеу тәсілдері айқындалғаны анықталды. Осы мақсаттарды іске асыру үшін атқарушы органның құрылымында қызметі тиісті Ережемен реттелетін стратегиялық даму және тәуекелдерді басқару департаменті жұмыс істейді. Бөлімшенің функцияларына тәуекелдерді сәйкестендіру және бақылау, ішкі құжаттарды әзірлеу, әрекет ету шараларын үйлестіру, әдістемелік қолдау және жүйенің барлық қатысушылары арасындағы өзара әрекеттесуді қамтамасыз ету кіреді. Стратегиялық даму және тәуекелдерді басқару департаменті Басқарма мүшесіне, стратегиялық даму жөніндегі проректорға тікелей бағынады және басқарма төрағасы-ректорға есеп береді, бұл тәуелсіздік пен мүдделер қақтығысының болмауын қамтамасыз етеді. Тәуекелдерді басқару рәсімдерін іске асыру үшін жауапкершілік бизнес-процестерге бекітілген тәуекел үйлестірушілеріне жүктеледі.

Тәуекелдерді басқару саясатының ережелеріне сәйкес ДК ТБЖ-ға жалпы басшылықты жүзеге асырады, тиісті құжаттарды бекітеді, тәуекелдер картасын және мониторинг нәтижелері бойынша есептерді қарайды. Аудит комитеті тәуекелдер жөніндегі есептерді ДК қарауына ұсынар алдында оларды қарауды және алдын ала мақұлдауды жүзеге асырады.

ТБЖ қоғамның бизнес-процестеріне біріктірілген. Әрбір процесте инциденттерді тіркеуге, тәуекелдерді мониторингілеуге және бағалауға қатысуға жауапты тәуекел үйлестірушісі тағайындалады.

Сондай-ақ, құжаттар тәуекелдерді бағалау әдістемелерінің болуын, тізілімді жүргізуді, ай сайынғы және тоқсан сайынғы негізде есептілікті қалыптастыруды растайды.

Бағалау нәтижелері (3/11)

I. Тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігі

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

2. Корпоративтік басқару

100%

Тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес (1-тарау, 3,4-тармақ) оның ережелері қоғамның барлық бөлімшелері мен қызметкерлері үшін міндетті болып табылады.

Тәуекелдерді басқару жөніндегі әдістемелер мен регламенттер (қаржылық, операциялық және АҚ тәуекелдерін қоса алғанда) өзекті жағдайда сақталады. Заң бөлімшесі заңнаманың өзгеруіне тұрақты негізде шолу дайындайды және оны бөлімшелерге, АҚҚ-ға және Басқарма мүшелеріне жібереді. Алынған ақпараттың, оның ішінде АҚҚ-ның негізінде ДК бекітетін кешенді жұмыс жоспарын қалыптастырады. Жоспардың орындалуы тоқсан сайын бақыланады, есепті ДК ұсынады. Үлгілер мен әдістемелік ұсынымдар-нұсқаулықтар, тәуекелдердің негізгі түрлері бойынша өзара іс-қимыл регламенті әзірленді. Тәуекел үйлестірушілері институты құрылды, бұл процестерді біріздендіруге және бірінші қорғаныс желісінің қатысуына ықпал етеді. Тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес (7.2-тарау, 50-тармақ) қоғамдағы тәуекелдерді жіктеу үшін тәуекелдер стратегиялық, қаржылық, операциялық, құқықтық болып топтастырылған.

ТБЖ және ІБЖ тиімділігін бағалау әдістемесі ISO 31000 тәуекелдерді басқару жөніндегі халықаралық стандартқа, Pestle Analysis, «галстук-көбелек» талдау әдісіне негізделген.

Үш қорғаныс сызығының моделі жүзеге асырылды. Бөлімшелердің басшылары мен тәуекел үйлестірушілері осал аймақтарды анықтауға және бақылауға жауапты.

3. Тәуекел-тәбет

қолданылмайды

Сұхбат шектеулі мандат пен коммерциялық бағдарламалардың болмауына байланысты Қоғам тәуекел-тәбетті есептеу механизмін қолданбайтынын растады. Тәуекелдің барлық рұқсат етілген деңгейлері іске асырылатын мемлекеттік және оқу бағдарламаларының шарттарына енгізілген, ал шекті мәндерді айқындау жүзеге асырылмайды. Өкілдер қызметтің бекітілген бастамалармен қатаң шектелетінін, бұл тәуекел-тәбетті өз бетінше бағалау қажеттілігін жоққа шығаратынын атап өтті.

Бағалау нәтижелері (4/11)

II. Тәуекелдерді сәйкестендіру, бағалау, басқару және есеп беру процестері

100%

	Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
1. Тәуекелдерді анықтау	100%	<p>Тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес, Қоғамда тәуекелдерді жүйелі түрде сәйкестендіру, оның ішінде карта мен тәуекелдер тізілімін рәсімдеу рәсімі рәсімделген. Сұхбат өзекті және ықтимал тәуекелдерді жинау және талдау жыл сайын кезеңнің басында жүзеге асырылатынын растады және нәтижелер ДК бекітуге шығарылады. Сондай-ақ, қоғамда іске асырылған және әлеуетті қатерлерді қамтитын, санаттары мен факторлары бойынша сараланған тәуекелдердің корпоративтік тіркелімі жүргізіледі. Тәуекелдер тізілімінде тәуекелдердің салдары мен иелері келтірілген.</p> <p>Сұхбат барысында электрондық құжат айналымы жүйесіне біріктірілген тәуекелдерді басқарудың автоматтандырылған жүйесі арқылы қызметкерлердің инциденттерді тіркеудің жұмыс істейтін тетігінің болуы расталды.</p> <p>Қаржылық тәуекелдер бойынша жекелеген регламенттер, оның ішінде стратегиялық, операциялық және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру әдістемелері, әсіресе білім беру процестері шеңберінде әзірленді. Сұхбат тәуекел-менеджерлердің осындай жобаларды, соның ішінде іске қосу кезеңінде сүйемелдеуге қатысуын растады.</p>	<p>Қоғамда тәуекелдерді бағалауға формальды көзқарас жүзеге асырылды. Тәуекел-менеджмент бөлімшесі тәуекелдерді азайту жөніндегі іс-шараларды таңдауды және іске асыруды жүзеге асырады, сондай-ақ бағалау процесін үйлестіреді.</p>
2. Тәуекелдерді бағалау	100%	<p>Тәуекелдер туралы есептер іс-шаралардың орындалуы, мерзімі және жауапкершілігі туралы деректерді қамтиды. Тәуекелдерді бағалау сапалық және сандық әдістерге негізделген. Қоғамда сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне тұрақты талдау жүргізіледі. Қорытындысы бойынша іс-шаралар жоспары бекітіледі, оның орындалуын сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет бақылайды. Нәтижелерді басқарма, АК, сондай-ақ ДК қарайды.</p> <p>Тәуекел-менеджмент бөлімшесі басшысының басқарушылық шешімдер қабылданатын ДК негізгі комитеттерінің отырыстарына қатысуы тәуекел-менеджмент тәсілдерін Қоғам қызметіне практикада интеграциялауға ықпал етеді.</p>	

Бағалау нәтижелері (5/11)

II. Тәуекелдерді сәйкестендіру, бағалау, басқару және есеп беру процестері

100%

	Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
<p>3. Мониторинг және есеп беру</p>		<p>100%</p>	<p>Қоғамда тәуекелдердің тізбесі және олардың тұрақты негізде қайта қаралатын бизнес-процестерге әсері бекітілді. ДК бекіткен тәуекелдер тізілімі тәуекелдерді бизнес-процестерге байланыстыруды, тәуекел иелерін, белгіленген мерзімдері бар басқару жоспарларын, жауапты орындаушыларды және тәуекелдерді бағалауды қамтиды. Осылайша, регистрде тәуекелдер мен бақылау матрицасының элементтері бар және бизнес-процестермен біріктірілген. Тәуекелдер тізілімінде тәуекелдердің туындау факторлары (себептері) көрсетілген.</p> <p>Тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес негізгі тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуы жөніндегі есептер ДК қарауына тоқсанына кемінде бір рет шығарылады. Тәуекелдердің негізгі индикаторларының мониторингі бойынша есеп жартыжылдықта бір рет қарауға шығарылады, анықталған және іске асырылған тәуекелдер бойынша есептілік жыл сайын шығарылады. 2023-2025 жылдардағы құжаттарды талдау ықтималдылықты, әсерді, іс-шаралардың мәртебесін, орындалу мерзімін және жауаптыларды бағалауды қоса алғанда, тәуекелдер туралы хабардар етудің жүйелілігін растайды. Көрсетілген есептерде қатерлерді іске асыру жағдайларын және одан кейінгі ден қою шараларын қоса алғанда, тәуекелдер мәртебесінің өзгерістері де тіркелді.</p> <p>ТБЖ және ІБЖ тиімділігін жыл сайынғы бағалауды ІАҚ жүргізеді. Нәтижелер орындалу мәртебесін көрсететін ұсынымдармен есептерге ресімделеді. Қоғамда ТБЖ мен ІБЖ-ны сыртқы бағалау жүргізілген жоқ.</p>
<p>4. Тәуекел мәдениеті</p>		<p>100%</p>	<p>Қоғамда сыни бизнес-процестер қызметінің үздіксіздігін қамтамасыз ету қағидалары бекітілмеген <i>(Директорлар кеңесі мен басқарманың тиімділігі I бөлімде атап өтілген, тиісті ұсынымдар берілген)</i>.</p> <p>Тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес (7.5 - тарау) ТБЖ басқарма мен ДК-ке тұрақты есеп беруді, тәуекел үйлестірушілерінің қатысуын және барлық қызметкерлердің оқиғаларды тіркеу мүмкіндігін қоса алғанда, ақпараттың тік және көлденең берілуін қамтамасыз етеді.</p> <p>Тәуекелдерді басқару бөлімшесінің негізгі қызметкерлері тиісті бейіндік білімі мен жұмыс тәжірибесіне ие, тәуекелдерді басқару бойынша өзекті кәсіби сертификаттары бар.</p>

Бағалау нәтижелері (6/11)

III. Ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

1. III. Ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі

100%

Қоғамда тәуекелдерді басқару саясатында бекітілген құрылым деңгейлері арасында жауапкершілікті бөлуді қоса алғанда, ІБЖ жұмыс істеу қағидаттары айқындалған. СВК күнделікті қызметке енгізілген және үш сызықты қорғаныс моделі арқылы жүзеге асырылады. ІБЖ тиімділігі бес компоненттің болуымен қамтамасыз етіледі: бақылау ортасы, тәуекелдерді бағалау, бақылау шаралары, ақпарат алмасу және мониторинг. ІБЖ сипаттамасы, жұмыс істеу құрылымы тәуекелдерді басқару саясатында көзделген, ІБЖ-дегі әрбір құрылымның тәуекел салалары бойынша жұмыс істеу өкілеттіктері мен тәртібі жекелеген бейінді ішкі нормативтік құжаттарда регламенттелген.

Бизнес-процестер тізімінде және ілеспе схемаларда көрсетілген негізгі бизнес-процестер рәсімделді. Блок-схемалар жобаларды орындау кезеңдерін, нормативтік-құқықтық жұмысты, бөлімшелердің келісімдерге қатысуын қамтиды. ДК бекіткен тәуекелдер тізілімі тәуекелдерді бизнес-процестерге байланыстыруды, тәуекел иелерін, белгіленген мерзімдері бар басқару жоспарларын, жауапты орындаушыларды және тәуекелдерді бағалауды қамтиды. Осылайша, регистрде тәуекелдер мен бақылау матрицасының элементтері бар және бизнес-процестермен біріктірілген.

Сұхбат күнделікті бақылауды, соның ішінде процесс иелерімен өзара әрекеттесуді, оқиғаларды тіркеуді және тәуекелдер тізілімін жаңартуды растайды.

ІАҚ жыл сайын ІБЖ және ТБЖ тиімділігін бағалайды. Есептер бақылау процедураларының операциялық тиімділігін тексеруді және ұсыныстарды қамтиды. Нәтижелерді ДК қарастырады.

Бағалау нәтижелері (7/11)

IV. Тәуелсіз Ішкі аудит функциясының тиімділігі

91,4%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
<p>1. Міндеттері мен жауапкершілігі</p>	<p>100%</p>	<p>Қоғамда тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес "үш жол" моделі енгізілді, бұл сұхбат пен ДК отырыстарының хаттамаларымен расталады. Жауапкершілік операциялық функциялар, тәуекелдерді басқару және ішкі аудит арасында бөлінеді..</p> <p>Мүдделі тараптардың картасы ішкі және сыртқы стейкхолдерлердің тізімін, өзара әрекеттесу деңгейлерін және жауаптыларды қамтиды.</p> <p>ІАҚ ДК мен ДК аудит комитетіне есеп береді, тәуелсіздікке ие және үнемі есеп береді. ІАҚ басшысы ДК аудит комитетінің отырыстарына қатысады. ІАҚ туралы ережеде негізгі компоненттер бар: мақсаттар, міндеттер, құрылым, өкілеттіктер, тәуелсіздікке қойылатын талаптар. ІАҚ туралы ережеге және лауазымдық нұсқаулыққа сәйкес аудиторлар халықаралық стандарттарды сақтауға, біліктілігін арттыруға, басшылықпен өзара әрекеттесуге және есеп беруге міндетті.</p> <p>ІАҚ функционалдық есептілігі және жылдық және стратегиялық жоспарларды бекіту тәртібі ІАҚ туралы ережеде бекітілген және практикамен расталады: 2023-2025 жылдарға арналған жоспарлар ДК аудит жөніндегі комитетке алдын ала келісілген, содан кейін ДК шешімімен бекітілген.</p>

Бағалау нәтижелері (8/11)

IV. Тәуелсіз Ішкі аудит функциясының тиімділігі

91,4%

	Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
<p>2. Тәуелсіздік және объективтілік</p>	<p>100%</p>	<p>ІАҚ тәуелсіздігі ІАҚ туралы Ережемен қамтамасыз етілген: ІАҚ атқарушы органның араласуынсыз әрекет етеді, жұмысты өз бетінше жоспарлайды және ДК және ДК аудит комитетіне есеп береді. Тәуелсіздікті сақтау үшін талаптар белгіленді.</p> <p>ІАҚ басшысы жұмыстағы елеулі шектеулер туралы хабарлауға міндетті. ІАҚ туралы Ережеге сәйкес, ІАҚ тексерілетін бағыттарда функцияларды орындай алмайды. Сондай-ақ, ішкі аудитті ұйымдастыру жөніндегі қағидаларға (2-тарау, 10-тармақ) сәйкес, егер бұл тексеру оның осы аудит объектісінде жұмыс істеу кезеңін және (немесе) оны осы аудит объектісінен ауыстырған (жұмыстан шығарған) күннен бастап бір жыл ішінде қамтыса, ішкі аудитор аудит объектісін тексеруге қатыса алмайды.</p> <p>ДК аудиторлық жоспарларды бекітеді. Тиісті шешімдерді қарау және қабылдау комитеті. Еңбек қатынастары мәселелері (қабылдау, жұмыстан босату, сыйақы) ІАҚ туралы ережеде бекітілген және ДК шешімдерімен расталған. ДК аудит комитетінің 2023-2025 жылдарға арналған жұмыс жоспарлары сыйлықақы беру және ІАҚ жұмысы мәселелерін қамтиды. Сонымен қатар, қоғам қызметінің ерекшелігіне сәйкес ІАҚ үшін жеке бюджетті қалыптастыру талап етілмейді-оның қызметіне арналған шығыстар қоғамның жалпы бюджеті шеңберінде жабылады.</p>	

Бағалау нәтижелері (9/11)

IV. Тәуелсіз Ішкі аудит функциясының тиімділігі

91,4%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

3. Білім, дағды және құзыреттілік

100%

IAҚ туралы ережеде қызметкерлерге қойылатын біліктілік талаптары регламенттелген және бекітілген. IAҚ құрылымы мен штат санын ДК бекітеді. Бұл ережелер білімге, жұмыс тәжірибесіне, сертификаттауға және халықаралық ішкі аудит стандарттарын иеленуге қойылатын минималды талаптарды көрсететін лауазымдық нұсқаулықтардағы нақты критерийлермен толықтырылады.

Ұсынылған түйіндемелер мен сертификаттар бейіндік білімнің, кәсіптік біліктіліктің (оның ішінде халықаралық деңгейдегі) және ішкі аудит және бухгалтерлік есеп саласындағы тиісті тәжірибенің болуын растайды.

IAҚ басшысының лауазымдық нұсқаулығында оқытудан өтуді және сертификаттар алуды қоса алғанда, қызметкерлердің кәсіби дамуын қамтамасыз ету жөніндегі міндет белгіленген. IAҚ туралы ережеде IAҚ міндеттерді іске асыру үшін сыртқы және ішкі мамандарды тарту құқығы көрсетілмеген.

Сұхбатқа сәйкес Қоғамда тәуекелге бағдарланған тәсіл қолданылады, сауалнама жүргізіледі, қызметкерлер халықаралық сертификаттау бойынша дайындықтан өтеді, Стратегиялық жоспарлау және ұсынымдардың тиімділігін тұрақты бағалау жүзеге асырылады.

4. Әдістемелік қамтамасыз ету және автоматтандыру

60%

Қоғамда ҚР заңнамасына және ішкі аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес әзірленген ішкі аудитті ұйымдастыру жөніндегі қағидалар әзірленбеген және енгізілмеген, олар IAҚ туралы ережеден басқа IAҚ қызметінің негізі бола отырып, аудит жүргізу әдіснамасын, техникасын және есептілік нысандарын бекітуге арналған.

Қазіргі уақытта қоғамдағы ішкі аудит процестері автоматтандыру құралдарын қолданбай жүзеге асырылады. 2025 жылы IAҚ, ДК және басқа да құрылымдық бөлімшелердің қызметкерлерін ішкі бақылау және ішкі аудит бойынша оқыту жүргізілді. Автоматтандыру құралдарын пайдалану бойынша оқыту жүргізілмеді, бұл тиісті дағдыларды дамыту және жекелеген процестердің тиімділігін арттыру мүмкіндіктерін шектейді.

Бағалау нәтижелері (10/11)

IV. Тәуелсіз Ішкі аудит функциясының тиімділігі

91,4%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

5. **Организация и управление процессами внутреннего аудита**

80%

ІАҚ туралы Ережеге (3-тарау) сәйкес ІАҚ жылдық және орта мерзімді жоспарларын ДК бекітеді, ІАҚ қызметінің нәтижелері туралы жылдық есепке енгізіледі және ДК шешімі бойынша немесе ДК/ІАҚ аудит жөніндегі комитетінің бастамасы бойынша түзетілуі мүмкін.

ІАҚ-ның 2023-2025 жылдардағы есептері стратегиялық мақсаттар, тәуекелдерді бағалау және тексерулердің басымдықтары арасындағы байланысты бақылайды. Жоспарлау ІАҚ ұсыныстары, тәуекелдерді талдау және өткен тексерулердің қорытындылары негізінде жүзеге асырылады. Процестердің маңыздылығын және ұсыныстарды іске асыру деңгейін ескере отырып, тәуекелге бағдарланған тәсіл қолданылады.

Сұхбаттар негізгі процестердің сауалнамасын (соның ішінде персонал мен менеджментті басқару) қолдануды және тәуекелдің басымдығы бойынша тексерулердің жоспарын құруды растайды. Жылдық аудиторлық жоспар аудит жөніндегі Комитетпен келісіледі және оны ДК бекітеді.

Бағалау нәтижелері (11/11)

IV. Тәуелсіз Ішкі аудит функциясының тиімділігі

91,4%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

6. **Өзара әрекеттесу және есеп беру**

80%

2026 жылға арналған Жылдық аудиторлық жоспарда аудит объектілері (бизнес-процестер) көрсетілген. Осыған ұқсас қамту 2023-2025 жылдарға арналған Жылдық аудиторлық жоспарда тіркелген, бұл жүйелі және ротациялық тәсілді растайды. Жылдық аудиторлық жоспар тәуекелге бағдарланған тәсілді қолдана отырып жасалады.

Аудиторлық есептер тексеру мақсаттары мен кезеңін, негізгі қорытындыларды, ІАҚ пікірін, ұсынымдарды, түзету іс-шараларының жоспарларын және Бар болса, тексерілетіндердің түсініктемелерін қамтиды. Кейбір жағдайларда негізгі бақылаулардың сақталуы тіркеледі.

2023-2025 жылдардағы есептерде тексерулер тізімдері, рейтингтері мен қорытындылары бар нәтижелер көрсетілген. Аудит процесіне араласу туралы мәліметтер олар болған кезде көрсетіледі.

ІАҚ қызметінің кепілдігі мен сапасын арттыру бағдарламасын ДК бекітеді, ішкі және сыртқы бағалауды, мақсаттарды, нысандарды және түзету әрекеттерін қамтиды.

Қызметтің негізгі көрсеткіштерінің мониторингі жыл сайынғы негізде жүзеге асырылады. Мотивация жүйесі қоғамда регламенттелді ІАҚ қызметкерлерінің KPI картасы енгізілді және пайдаланылады оған сәйкес KPI орындалуына мониторинг бағаланады және жүргізіледі.

ІАҚ өзін-өзі бағалау практикасы енгізілді. Өзін-өзі бағалау туралы есепті ДК қарайды және бекітеді. Қоғамда тәуелсіз сыртқы ІАҚ жүргізілген жоқ.

Бақылаулар мен

ұсыныстар

**II. Тәуекелдерді басқару, ішкі
бақылау және аудит**

Бақылаулар мен ұсыныстар (1/4)

1. Ішкі нормативтік құжаттарды өзектендіру

Тәуекелдерді басқару жүйесін және ІАҚ қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттарды талдау нәтижелері бойынша бірқатар ережелер нақтылауды және өзектендіруді талап ететіні анықталды.

Корпоративтік басқарудың өзекті талаптары мен үздік тәжірибелерін ескере отырып, ішкі нормативтік құжаттарды өзектендіру мүмкіндігін қарастыру ұсынылады:

- Тәуекелдер тізілімінде көрсетілген бизнес-процестерді кейіннен белгіленген тәртіппен ресімдеу және бекіту арқылы өзектендіруді жүргізу. Бұл ТБЖ мен іс жүзінде қолданыстағы ішкі регламенттер арасындағы келісімді қамтамасыз етеді;
- ІАҚ туралы ережеде ІАҚ басшысына құжатты үнемі қайта қарау міндетін бекіту, сондай-ақ құжаттың мазмұнын 2025 жылғы қаңтардан бастап күшіне енген ішкі аудиттің кәсіби практикасының (2024 жылғы халықаралық ішкі аудит стандарттары) жаңартылған халықаралық стандарттарына сәйкес келтіру қажет;
- ІАҚ туралы ережеден басқа ІАҚ қызметінің негізі бола отырып, ҚР заңнамасына және халықаралық ішкі аудит стандарттарына сәйкес әзірленген, аудит жүргізу әдістемесін, техникасын және есептілік нысандарын бекітуге арналған ішкі аудитті ұйымдастыру жөніндегі қағидаларды әзірлеу және енгізу.

Бақылаулар мен ұсыныстар (2/4)

2. Ішкі аудит қызметінің процестерін автоматтандыру

ІАҚ қызметін талдау нәтижелері бойынша ішкі процестерді автоматтандыру шектеулі көлемде енгізілгені анықталды, бұл ІАҚ операциялық тиімділігі мен аналитикалық жетілуінің өсуін тежеуі мүмкін. Осыған байланысты автоматтандыру құралдарын ІАҚ қызметіне кезең-кезеңмен енгізу мүмкіндігін қарастырған жөн, содан кейін оларды тиімді пайдалану үшін персоналды оқытқан жөн.

ІАҚ тиімді жоспарлауға, тексерулер жүргізуге, жұмыс құжаттамасын жүргізуге, сондай-ақ ұсынымдардың орындалуына мониторинг жүргізуге ықпал ететін автоматтандырылған аудит әдістерін қолдану мүмкіндігін қарастыру ұсынылады. Мұндай құралдар мүмкіндік береді::

- Тәуекелдердің мониторингі мен бағалауын жүзеге асыру;
- Ғаламға аудитке және тәуекелдерді бағалау нәтижелеріне негізделген гар қалыптастыру;
- Уақыт шығындарын жоспарлау және нақты жоспар-талдау жүргізу;
- Жеке аудиторлық тапсырмалар бойынша жұмыстарды жоспарлау және есепке алу; стандартты форматтағы тесттер сияқты жұмыс қағаздарының құжаттамасы; жұмыс процесін автоматтандыру (workflow);
- Жүктелген стандарттар, талаптар негізінде аудиттің бақылау парақтарын қалыптастыру және толтыру және анықтамаларды аудиторлық дәлелдемелермен нығайту;
- Басқа бағдарламалық жасақтама мен жүйелердің өңдеу логикасы мен басқару элементтерін тексеретін жалпы аудит бағдарламалары мен арнайы бағдарламаларды қамтитын компьютерлік аудит әдістерін (СААТ) қолданыңыз;
- Түзетулер енгізу мүмкіндігімен дайын үлгіде аудиторлық есепті қалыптастыру.

Бақылаулар мен ұсыныстар (3/4)

4. Тәуекелдерді басқару жүйесі мен ішкі бақылау жүйесін тұрақты бағалау арқылы корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру (1/2)

Тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың тиімді процестері Қоғамның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге ықпал етеді және әлемдік тәжірибеде ДК үшін басым бағыттар болып табылады. Тәуекелдерді басқару жүйесі мен ішкі бақылау жүйесін сыртқы бағалау жүргізілмеген.

Тиісті ресурстар болған кезде және қоғам тарапынан ішкі сұрау салу болған кезде тәуекелдерді басқару жүйесі мен сыртқы аудитордың ішкі бақылау жүйесіне тәуелсіз бағалау жүргізу мүмкіндігі (3 жылда кемінде 1 рет) қаралуы мүмкін, бұл қосымша сараптамалық көзқарас алуға және қолданыстағы тетіктердің тиімділігін растауға мүмкіндік береді.

Бұл бағалау тәуекелдерді тиімді басқаруды, активтерді қорғауды және қаржылық есептіліктің дұрыстығын қамтамасыз ету үшін маңызды. Бұл бағалауды сыртқы аудиторлар жүргізудің бірнеше артықшылығы бар:

- Сыртқы аудиторлардың тәуелсіздігі мен объективтілігі ішкі факторлардың бағалау нәтижелеріне әсер ету мүмкіндігін азайтады.
- Стейкхолдерлердің сенімі: тәуекелдерді басқару жүйесін және сыртқы аудиторлар жүргізген ішкі бақылау жүйесін бағалау нәтижелері инвесторлар, банктер және жалпы нарық сияқты стейкхолдерлердің сенімін нығайта алады. Сыртқы аудиторлардың тәуелсіздігі мен беделі анықталған нәтижелердің сенімділігін растайды.
- Процестердің тиімділігін қамтамасыз ету: сыртқы аудиторлардың ұсыныстары тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау процестерін жақсартуға ықпал етуі мүмкін, бұл өз кезегінде қоғамның қаржылық тұрақтылығын нығайтады және ықтимал қаржылық шығындардың алдын алуға көмектеседі.
- Нормативтер мен стандарттарды сақтау: тәуекелдерді басқару жүйесінің және ішкі бақылау жүйесінің саясаты тәуекелдерді басқару жүйесі мен ішкі бақылау жүйесі (ISO 31000) саласындағы халықаралық стандарттар негізінде әзірленді, олар қоғамның серпінді өзгеретін бизнес-ортадағы қажеттіліктеріне толық жауап бермейді.

Мұндай бағалаудың нәтижелері бағалау нәтижелері бойынша Есеп және тәуекелдерді басқару жүйесін және ішкі бақылау жүйесін жетілдіруге бағытталған іс-шаралар жоспары болып табылады.

Бақылаулар мен ұсыныстар (4/4)

4. Тәуекелдерді басқару жүйесі мен ішкі бақылау жүйесін тұрақты бағалау арқылы корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру (2/2)

IAҚ сыртқы бағалау аудит функциясының халықаралық стандарттарға сәйкестігін растаудың және оның тиімділігін арттырудың негізгі құралы болып табылады.

Тиісті ресурстар болған кезде және қоғам тарапынан ішкі сұрау салу болған кезде сыртқы аудитордың (5 жылда кемінде 1 рет) IAҚ тәуелсіз бағалауын жүргізу мүмкіндігі қаралуы мүмкін, бұл ішкі аудит функциясының сапасы, Әдеп кодексінің және аудит стандарттарының сақталуы туралы тәуелсіз пікір алуға мүмкіндік береді.

Мұндай бағалаудың нәтижелері бағалау нәтижелері бойынша Есеп және IAҚ жетілдіруге бағытталған іс-шаралар жоспары болып табылады.

03

Тұрақты даму

Бағалау нәтижелері (1/11)

Үшінші компонентті бағалау тұрақты даму саласындағы Қоғам қызметінің әртүрлі аспектілерінің тиімділік критерийлерін қамтитын бес қосалқы компонентті талдауды және бағалауды қамтыды.

Әрбір қосалқы компоненттің рейтингі ішкі компонент критерийлерінің жалпы санынан орындалатын критерийлердің пайызын білдіреді. Компоненттің қорытынды рейтингі әрбір қосалқы компоненттің рейтингі мен үлес салмағын ескере отырып есептелген.

	Қосалқы компонент	Қосалқы компоненттің рейтингі	Қосалқы компоненттің меншікті салмағы	Қорытынды рейтинг
I. Тұрақты даму аспектілерін бақылау	<i>Стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу мониторингі, сондай-ақ орнықты даму саласындағы ішкі нормативтік құжаттарды бекіту</i>	100%	20%	93,4%
II. Экологиялық сала	<i>Энергияны тиімді тұтыну практикасын, сондай-ақ қоршаған ортаны қорғау саласындағы бастамаларды бейімдеу</i>	100%	10%	
III. Әлеуметтік сала	<i>Орнықты дамудың әлеуметтік саласының тиімді жұмыс істеуі</i>	93,3%	25%	
IV. Экономикалық сала	<i>Тұрақты дамудың экономикалық компонентін бағалаудың негізгі факторларына сәйкестігі</i>	100%	25%	
V. қоғамдық мүдделерді қорғау	<i>Қоғамдық мүдделердің құқықтарын қорғауды қамтитын тұрақты дамудың негізгі компоненттерінің бірі ретінде әлеуметтік әділеттілікке кепілдік беру</i>	80%	20%	

Бағалау нәтижелері (2/11)

I. Тұрақты даму аспектілерін бақылау

100%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
1. Тұрақты даму жүйесі	100%	<p>Орнықты даму қағидаттарын енгізу бөлігінде қоғам ДК бекіткен КБК және орнықты даму саласындағы саясатты (27.09.2023 ж. №8 Хаттама) басшылыққа алады, олардың ережелері 2023-2025 жылдардағы жылдық есептермен расталады. Орнықты даму қағидаттары (экономикалық, экологиялық және әлеуметтік құрамдас бөліктер) КБК-да және орнықты даму саласындағы саясатта бекітілген және сақталатын болып танылған.</p> <p>Тұрақты даму жүйесі үш қорғаныс сызығының моделін қоса алғанда, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау арқылы жүзеге асырылады. Мүдделі тараптардың картасы негізгі топтарды қамтиды, тәуекелдер мен әсер ету дәрежесін ескереді, өзара іс-қимыл әдістері халықаралық стандарттарға сәйкес келеді. Қоғамның стратегиялық даму жоспарына сәйкес нысаналы индикаторлар қаржылық, институционалдық тұрақтылықты, сондай-ақ экологиялық, әлеуметтік және басқарушылық тұрақтылық (ESG) саласындағы мақсаттар мен көрсеткіштерді көрсетеді.</p> <p>КБК, ДК, Басқарма, барлық деңгейдегі барлық қызметкерлер мен лауазымды тұлғалар жеке мінез-құлық және тиісті саясат пен стандарттарды сақтау арқылы тұрақты дамуға үлес қосады.</p> <p>Тұрақтылық принциптері тәуекелдерді басқару, білім беру қызметі, HR және есеп беру процестеріне біріктірілген, қоғам ESG принциптерін оның қызметінің ерекшелігіне сәйкес келетін көлемде ұстанады. Қоғамда мерзімді негізде ESG-қағидаттары бойынша оқыту жүргізіледі, сондай-ақ орталықтандырылған әдістемелік қолдау жүзеге асырылады.</p>

Бағалау нәтижелері (3/11)

I. Тұрақты даму аспектілерін бақылау

100%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
2. Ақпаратты ашу және есеп беру	100%	<p>Қаржылық емес ақпарат жыл сайын ДК дайындайтын және бекітетін жылдық есептің құрамында ашылады. Есепте орнықты дамуға арналған бөлім, оның ішінде әлеуметтік-экологиялық бастамалардың, тәуекелдердің және тұрақтылық стратегиясын іске асыру нәтижелерінің сипаттамасы берілген.</p> <p>Қоғамның жылдық есебі ашық түрде жарияланады және үздік тәжірибелерге сәйкес қалыптастырылады. Сондай-ақ мүдделі тараптардан кері байланыс алудың техникалық мүмкіндігі қамтамасыз етілген. Сонымен қатар, қаржылық емес көрсеткіштерді ашу бөлігіндегі есептің мазмұны мен құрылымы негізінен қоғам қызметінің ерекшелігіне бағытталған. Халықаралық стандарттарда (мысалы, GRI, IIRC, SASB) көзделген тәсілдерді пайдалану есептілікте жеткілікті көлемде көрсетіледі. Есептің мазмұны бойынша кері байланысты жинау және өңдеу тетіктері жалпы тәртіппен іске асырылды.</p> <p>Қоғамның Веб-сайтында тұрақты дамуға арналған арнайы бөлім бар. Онда негізгі ережелер, құжаттар, миссия туралы ақпарат және стейкхолдерлермен өзара әрекеттесу тәсілдері орналастырылған.</p>

Бағалау нәтижелері (4/11)

II. Экологиялық сала

100%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
<p>1. Экологиялық мақсаттарды басқару жүйесі</p>	<p>100%</p>	<p>Қоғамдағы экологиялық тұрақтылық мәселелері КБК-да және тұрақты даму саясатында тіркелген орнықты даму қағидаттарын іске асыру контекстінде қаралады. КБК-нің 38-тармағына сәйкес ДК мүшелері өз қызметінде ұйым қызметінің қоғамға және қоршаған ортаға әсері, ЖА-ға әділ көзқарасты қамтамасыз ету, қоғамның беделіне және іскерлік этиканың жоғары стандарттарына ықпал ету, инвесторлар мен басқа да мүдделі тараптардың мүдделеріне ықпал ету мәселелерінде орнықты даму қағидаттарын ұстанады.</p> <p>Қоғам мемлекеттік білім беру бағдарламалары шеңберінде қызметті жүзеге асырады, бұл қосымша мақсаттарды, оның ішінде Экологиялық сипаттағы мақсаттарды өз бетінше белгілеу үшін шектеулі мүмкіндіктерге негіздейді. Егер экологиялық мақсаттар тиісті бағдарламаларда көзделген жағдайда, Қоғам оларды өз жұмысына, оның ішінде тиісті ҚНҚ қалыптастыра отырып қосады.</p> <p>Сәйкес п. 174 КБК Қоғам мүдделі тараптарды анықтау және олармен өзара әрекеттесу кезінде мүдделі тараптардың анықтамасы мен өзара әрекеттесуінің жалпы қабылданған халықаралық стандарттарын пайдаланады, мысалы AA 1000 есеп беру принциптерінің стандарты (2008) (AA1000 Accountability Principles Standard (2008)), AA1000 мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу стандарты (2015) (AA1000 stakeholder engagement standard (2015)), ISO 26000 әлеуметтік жауапкершілік жөніндегі Нұсқаулық (ISO 26000 guidance on Social Responsibility), Жаһандық есеп беру бастамасының стандарттары (Global Reporting Initiative standards).</p> <p>Экологиялық күн тәртібі негізінен КБК ережелері мен орнықты даму саясаты арқылы 2023-2025 жылдарға арналған жылдық есептерде ашылады, онда қоғамның экологиялық жағдайға елеулі әсер етпейтіні, бірақ өзінің операциялық қызметінде ықтимал әсерді төмендетуге ұмтылатыны көрсетіледі.</p> <p>Қоршаған ортаны қорғау саласындағы талаптар өнім берушілер мен мердігерлерге қолданылмайды, өйткені сатып алу Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады және контрагенттер үшін экологиялық критерийлер немесе міндеттемелер регламенттелмейді.</p>

Бағалау нәтижелері (5/11)

II. Экологиялық сала

100%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
2. «Жасыл» даму саласындағы бастамалар	қолданылмайды	Қоғамның қызметі мемлекеттік стандарттар бойынша білім беру қызметтерін ұсынумен тікелей байланысты болғандықтан, қызмет ҚР заңнамалық актілерімен қатаң реттеледі, қоғамның мақсаттары экономикалық қызметпен ешқандай байланысы жоқ, Жарғыға және ұйымдық - құқықтық нысанға сәйкес Қоғамның мақсаты пайда табу болып табылмайды, Қоғамның инвестициялық және қаржылық жобалары және/немесе активтері жоқ, қоғамның қызметі қоршаған ортаға әсерімен байланысты, "Жасыл даму" саласындағы бастамалар бойынша критерийлер қолданылмайды.

Бағалау нәтижелері (6/11)

III. Әлеуметтік сала

93,3%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
1. Алдыңғы қатарлы әлеуметтік тәжірибелерге сәйкестік	100%	<p>Қоғамның орнықты даму саясатында БҰҰ ның Орнықты даму мақсаттары көрсетілген::</p> <ul style="list-style-type: none"> • Салауатты өмір салтын қамтамасыз ету және барлық жастағы адамдардың әл-ауқатына ықпал ету; • Барлығын қамтитын және әділ сапалы білім беруді қамтамасыз ету және барлығына өмір бойы білім алу мүмкіндігін ынталандыру; • Гендерлік теңдікті қамтамасыз ету және барлық әйелдер мен қыздардың мүмкіндіктерін кеңейту; • Барлығына арзан, сенімді, тұрақты және заманауи энергия көздеріне қол жетімділікті қамтамасыз ету; • Берік инфрақұрылым құру, барлық қамтылған және тұрақты индустрияландыруды қамтамасыз етуге және инновацияларды енгізуге жәрдемдесу; • Орнықты дамуға қол жеткізу құралдарын нығайту және орнықты даму мүддесінде жаһандық әріптестік тетіктерінің жұмысын жандандыру. <p>Қоғам өзінің әлеуметтік саясаты мен жобалары туралы ақпаратты көпшілікке жария етуді қамтамасыз етеді. Қоғамның ресми сайтында «орнықты даму» бөлімі ұсынылған, ал жария құжаттарда (жылдық есептерді қоса алғанда) орнықты даму шеңберінде іске асырылатын тәсілдер сипатталған. КБК және тұрақты даму саясатына сәйкес, Қоғам экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мақсаттар арасындағы ұзақ мерзімді тепе-теңдікке ұмтылады, бұл жариялылық пен мүдделі тараптарды хабардар етуге деген ұмтылысты растайды.</p>

Бағалау нәтижелері (7/11)

III. Әлеуметтік сала

93,3%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
2. Адам ресурстарын басқару тәжірибесіне сәйкестік	100%	<p>Қоғамда кадр саясаты туралы Ереже әзірленді және бекітілді. Сондай-ақ қоғамда персоналды басқару негізгі аспектілерді қамтитын ішкі нормативтік құжаттар кешені негізінде жүзеге асырылады: корпоративтік этика, ішкі еңбек тәртібі, персоналды іріктеу және бейімдеу, Кадрлық әкімшілендіру, еңбекақы төлеу және әлеуметтік қамсыздандыру, тиімділік пен құзыреттілікті бағалау, сондай-ақ қызметкерлерді оқыту және дамыту.</p> <p>Адам ресурстарын басқару саласындағы мақсаттар, міндеттер мен тиімділік көрсеткіштеріне қол жеткізіледі. Персоналды іріктеу процесін жетілдіру тиісті ішкі нормативтік құжатты жаңартуда тіркелген. Қызметкерлердің құзыреттерін дамыту ішкі процесті бекітумен және олардың даму деңгейін жыл сайын бағалаумен қамтамасыз етіледі.</p> <p>Қызметкерлердің еңбек мүдделерін қорғауға құқықтары жеке еңбек дауларын қарау жөніндегі келісім комиссиясы туралы Ережеге сәйкес Қоғамда қызметі регламенттелген келісім комиссиясының қызметі арқылы іске асырылады. Ереже ҚР Еңбек кодексіне сәйкес әзірленді. Комиссия мүшелері атқаратын лауазымына, атқаратын жұмысына қарамастан кез келген қызметкерді сайлай алады. Комиссияға жүгінуге жұмыскерлер мен жұмыс берушінің, оның ішінде бұрын еңбек қатынастарында болған жұмыскерлердің құқығы бар. Қоғамда келісім комиссиясы 2020 жылдан бастап жұмыс істейді, еңбек құқықтарының бұзылуына шағымдар түскен жоқ.</p>

Бағалау нәтижелері (8/11)

III. Әлеуметтік сала

93,3%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
<p>3. Қауіпсіз еңбек жағдайларына және персоналдың денсаулығын қорғауға сәйкестігі</p>	<p>80%</p>	<p>Қоғамда өрт қауіпсіздігі шаралары туралы Нұсқаулық, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі Нұсқаулық, басқарма бекіткен қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі ереже бар. КБК-нің 179-тармағына сәйкес әлеуметтік жауапкершілік қағидаттарына еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қызметкерлердің денсаулығын сақтау, қызметкерлердің құқықтарын әділ марапаттау және құрметтеу, персоналдың жеке дамуы, персоналға арналған әлеуметтік бағдарламаларды іске асыру, жаңа жұмыс орындарын құру, демеушілік және қайырымдылық, экологиялық және білім беру акцияларын өткізу және басқа да тиісті қызмет кіреді.</p> <p>Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықта жұмыс орындарына, еңбекті қорғауға, өрт қауіпсіздігіне, авариялар кезіндегі іс-қимылдарға және ұйымдастыру техникасымен жұмыс істеуге қойылатын талаптар қамтылады. Қоғамда қызметкерлерді оқытуды жүргізетін жеке құрылымдық бөлімше ретінде Қауіпсіздік техникасы және еңбекті қорғау бөлімі жұмыс істейді.</p> <p>Однако, политики охратны труда и техники безопасности не публикуются в открытом доступе на веб-сайте Общества. Согласно принципам стандартов GRI, такая информация должна быть публично доступной в рамках устойчивой отчетности.</p>

Бағалау нәтижелері (9/11)

IV. Экономикалық сала

100%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
1. «Жасы» инвестицияларды жүзеге асыру	қолданылмайды	Қоғамның қызметі мемлекеттік стандарттар бойынша білім беру қызметтерін ұсынумен тікелей байланысты болғандықтан, қызмет ҚР заңнамалық актілерімен қатаң реттеледі, қоғамның мақсаттары экономикалық қызметпен ешқандай байланысы жоқ, Жарғыға және ұйымдық - құқықтық нысанға сәйкес Қоғамның мақсаты пайда табу болып табылмайды, Қоғамның инвестициялық және қаржылық жобалары және/немесе активтері жоқ, қоғамның қызметі қоршаған ортаға әсерімен байланысты, "жасыл инвестициялар" саласындағы бастамалар бойынша критерийлер қолданылмайды.
2. Тұрақты сатып алу	100%	<p>Қоғамның сатып алуы Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады және контрагенттер үшін экологиялық өлшемдер немесе міндеттемелер регламенттелмеген. Аталған ережелерге адал бәсекелестік, тең қол жетімділік және сатып алудың ашықтығы сияқты негізгі этикалық қағидалар кіреді.</p> <p>Қоғамда тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді сатып алу мониторингін жүргізу тәртібі бекітілген. Сатып алу мониторингін АҚҚ және ІАҚ жүзеге асырады, бұдан басқа АҚҚ ДВГА-мен бірлесіп камералдық бақылау шеңберінде тексерулерді жүзеге асырады. Контрагенттер мен ашық көздер бойынша рәсім тексеріледі. Сатып алу жоспарын қоғамның даму жоспары шеңберінде жоспарлы-экономикалық бөлім жасайды және түзетеді. Даму жоспарының орындалуы туралы есепті Бухгалтерлік есеп және есептілік бөлімі жасайды және бекітеді. Даму жоспарының құрылымындағы сатып алу жоспары және оның орындалуы туралы есеп алдын ала мақұлданады ДҚ-де бекітіледі.</p> <p>Сатып алу Мемлекеттік сатып алу порталы арқылы жүзеге асырылады (https://goszakup.gov.kz) жеткізушілерді автоматты түрде тексеруді қамтамасыз етеді. Қоғамның веб-сайтында (https://buketov.edu.kz) Мемлекеттік сатып алу порталына тікелей сілтеме бар, сондай-ақ Мемлекеттік сатып алу бөлімін қоса алғанда, қоғамның барлық әкімшілік қызметтерінің байланыстары бар.</p>

Бағалау нәтижелері (10/11)

V. қоғамдық мүдделерді қорғау

80%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

1. Қоғамдық мүдделер құқықтарын қорғау

80%

Қоғамда бекітілген корпоративтік этика Кодексі қолданылады және Қоғамның веб-сайтында ашық қолжетімділікте орналастырылған Әдеп жөніндегі Кеңес туралы Ережемен реттелетін Әдеп жөніндегі кеңес жұмыс істейді. Корпоративтік этика кодексі іскерлік мінез-құлық нормаларын, мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл қағидаттарын белгілейді, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа, теріс пайдалануға және корпоративтік нормаларды бұзуға жол бермеу туралы ережелерді қамтиды. Корпоративтік этика кодексімен танысу және оған қол қою ішкі рәсімдермен тіркеледі.

Қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы тәуекелдердің алдын алуды қоса алғанда, корпоративтік этика бойынша оқыту жүргізіледі, ол кезең-кезеңімен қайталанатын. Мүдделер қақтығысын басқару үшін оқыту бағдарламалары да іске асырылуда. Бұл ретте, қолданыстағы корпоративтік Этика кодексінде қызметкерлердің кәсіподақтарға қатысу және Ұжымдық келіссөздер жүргізу құқықтары туралы ережелер көрсетілмеген, бұл Халықаралық еңбек стандарттарында және корпоративтік этика саласындағы үздік тәжірибелерде көзделген.

Қоғамның жалпыға қолжетімді сайтында сыбайлас жемқорлық көріністеріне қарсы іс-қимыл жасау және қоғамның кез келген қызметкері және/немесе лауазымды адамы ҚР заңнамасын, ішкі рәсімдерді, корпоративтік Әдеп кодексін бұзу фактілері туралы хабардар ету үшін сенім телефоны қолданылатын байланыстар орналастырылған.

Әдеп бұзушылықтар, сыбайлас жемқорлық немесе алаяқтық анықталған жағдайда ҚР заңнамасына сәйкес тәртіптік жазалар мен жауапкершілікке тартуды қоса алғанда, тергеу жүргізіледі және шаралар қабылданады. Қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізеді, нәтижелер Басқарма мен ДҚ-ге жеткізіледі.

Қоғам "кірістерді заңдастыруға және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы" ҚР Заңына сәйкес қаржы мониторингінің субъектісі болып табылмайды, өйткені ол қаржылық операцияларды жүзеге асырмайды және қаржы ұйымдарының клиенті болады.

Бағалау нәтижелері (11/11)

V. қоғамдық мүдделерді қорғау

80%

	Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
2. Адам құқықтарын, инклюзивтілікті және гендерлік ертүрлілікті қорғау	80%	<p>Қоғам барлық адамдардың құқықтары мен инклюзивтілік принциптерін сақтауға міндеттеме көрсетеді. Қоғамның миссиясы Қоғамның миссиясы классикалық білім берудегі көшбасшылықты сақтау, жоғары білікті кадрларды даярлау үшін инновацияларды енгізу және зерттеу әлеуетін дамыту екенін көрсетеді.</p> <p>Қоғам қызметкерлеріне Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес кемсітушіліктің кез келген нысандарын – тегіне, өлеуметтік және мүліктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дініне, нанымына, тұрғылықты жеріне және басқа да негіздеріне қарай, әріптестері мен басқа да адамдардың арнамысы мен қадір-қасиетін сыпайылық, әдептілік пен құрметтеуді қоса алғанда, корпоративтік этикет нормаларын сақтау тапсырылды.</p> <p>Персоналды басқару деректеріне сәйкес, қоғамдағы жұмысшылар арасындағы гендерлік қатынас әйелдердің 73% - 2, 2 27% - құрайды. Корпоративтік басқаруды сырттай бағалау кезінде басқарма құрамына алты адам кіреді: бір әйел (17 %) және бес ер адам (83 %). Бұл басқару позицияларында гендерлік ертүрлілікте теңгерімсіздіктің болуын көрсетеді.</p>	

Бақылаулар мен ұсыныстар

III. Тұрақты даму

Бақылаулар мен ұсыныстар

1. Ішкі нормативтік құжаттарды өзектендіру

Қоғамның қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттарды талдау нәтижелері бойынша бірқатар ережелер нақтылауды және өзектендіруді талап ететіні анықталды.

Рекомендуется рассмотреть возможность актуализации внутренних нормативных документов, с учетом лучших практик в области устойчивого развития:

- Корпоративтік Этика кодексінде қызметкерлердің кәсіподақтарға қатысу және Ұжымдық келіссөздер жүргізу құқықтары бекітілсін.
- Жылдық есепте «тұрақты даму» бөлімінде grі, сондай-ақ қажет болған жағдайда іігс және SASB және т. б. сияқты қаржылық емес Есептіліктің қолданылатын стандарттары ашылуы керек..

Ашықтықты арттыру және орнықты даму қағидаттарына бейілділігін көрсету мақсатында Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы саласындағы қолданыстағы саясатты Қоғамның ресми веб-сайтында ашық қолжетімділікте орналастыру мүмкіндігін қарастыру ұсынылады.

04

Прозрачность

Бағалау нәтижелері (1/5)

Төртінші компонентті бағалау Қоғам қызметінің ашықтығының әртүрлі аспектілерін қамтитын үш қосалқы компонентті талдауды және бағалауды қамтыды.

Әрбір қосалқы компоненттің рейтингі ішкі компонент критерийлерінің жалпы санынан орындалатын критерийлердің пайызын білдіреді. Төртінші компоненттің қорытынды рейтингі ішкі компоненттердің әрқайсысының рейтингі мен үлес салмағын ескере отырып есептеледі.

Қосалқы компонент		Қосалқы компоненттің рейтингі	Қосалқы компоненттің меншікті салмағы	Қорытынды рейтинг
I. Қаржылық және қаржылық емес ақпаратты ашу	<i>Мүдделі тараптарға қаржылық және қаржылық емес ақпаратты ашудың тиімді тәжірибелері, ақпаратты қорғау</i>	100%	30%	100%
II. Сыртқы аудит және есеп беру	<i>Сыртқы аудиторды іріктеу, тағайындау және ротациялау процесінің тиімділігі, қаржылық және қаржылық емес есептілік</i>	100%	30%	
III. Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл	<i>Қаржылық мүдделі тараптармен және ЖА-мен өзара іс-қимыл процесін, корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын реттеу процесін тиімді ұйымдастыру.</i>	100%	40%	

Бағалау нәтижелері (2/5)

I. Қаржылық және қаржылық емес ақпаратты ашу

100%

	Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
1. Қаржылық және қаржылық емес ақпаратты ашу	100%		<p>Қоғам осы кіші компонент бойынша жоғары жетістіктерді көрсетеді және ашықтықтың негізгі қағидаттарын сақтайды. Қоғамда ақпаратты ашу туралы ереже, стейкхолдерлермен өзара іс-қимыл жөніндегі карта және коммерциялық және қызметтік құпияның сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі Нұсқаулық бекітілді. Аталған ішкі нормативтік құжаттарда ақпаратты мүдделі тараптарға жеткізудің арналары мен әдістері, ашылуға жататын мәліметтер тізбесі, сондай-ақ коммерциялық, қызметтік және заңмен қорғалатын өзге де құпияға қатысты ақпарат айқындалған.</p> <p>Негізгі деректер корпоративтік веб-сайтта, қаржылық есептілік депозитарийінің сайтында жарияланады. ҚР Қаржы министрлігі. Сенім телефоны, жауапты бөлімшелер мен лауазымды тұлғалардың байланыс деректері арқылы кері байланыс арнасы ұйымдастырылды,</p> <p>Ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес негізгі ақпарат мемлекеттік және орыс тілдерінде ашылады. Сондай-ақ, Қоғамның веб-сайтындағы ақпарат ағылшын тілінде де орналастырылған.</p> <p>Жоғарыда көрсетілген ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес Қоғам мүдделі тараптарға ақпарат берудің жүйелілігі мен уақтылығы қағидаттарын ұстанады, ақпаратты корпоративтік Сайтта мемлекеттік және орыс тілдерінде бір мезгілде орналастыру тетігі әзірленді. Ақпаратты сақтауға қойылатын талаптар ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес реттеледі.</p>

Бағалау нәтижелері (3/5)

II. Сыртқы аудит және есеп беру

100%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
1. Сыртқы аудит	100%	Қоғамда сыртқы аудиторды іріктеу процесі КБК-мен (213-тармақ) реттеледі және Мемлекеттік сатып алу порталындағы тендер негізінде жүзеге асырылады. Қоғам сатып алу қызметін жүзеге асыру кезінде ҚР Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын басшылыққа алады. Сыртқы аудитор жұмысының тәртібі КБК, ІАҚ ішкі нормативтік құжаттарымен және қоғамның өзге де ішкі нормативтік құжаттарымен реттеледі. Сыртқы аудитор туралы жалпы мәліметтер жылдық есепте ашылады. Қоғам сыртқы аудитордың басшылықтан және ДҚ-ден тәуелсіздігін қамтамасыз етеді және осы тәуелсіздіктің сақталуын бақылайды.
2. Есеп беру	100%	<p>Ішкі нормативтік құжаттар мен ашық көздерді талдау негізінде Қоғамның қаржылық есептілігі Қоғамның ресми сайтында, ҚР Қаржы министрлігінің қаржылық есептілік депозитарийінің сайтында орналастырылатыны анықталды. 2023-2025 жылдардағы қаржылық есептілік аудиті бойынша аудиторлық қорытындылар сөзсіз оң болып табылады және Қоғамның ресми веб-сайтында орналастырылады. ДҚ жыл сайын жылдық есепті бекітеді, онда негізгі қаржылық көрсеткіштер, бағдарламаларды іске асыру қорытындылары, корпоративтік мәдениет, КБК сақталуы туралы мәліметтер, сондай-ақ ДҚ және басқарма қызметі туралы ақпарат ашылады.</p> <p>2023-2025 жылдарға арналған жылдық есептер мемлекеттік және орыс тілдерінде жарияланды. Қоғамның конкурстарға қатысуы туралы жылдық есептер жоқ.</p>

Бағалау нәтижелері (4/5)

III. Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл (1/2)

100%

Өлшемшарт

Бағалау

Пікір

1. Қаржылық мүдделі тараптардың құқықтарын сақтау

100%

Талдау нәтижелері бойынша Қоғам ЖА, ДК және басқарма міндеттерін Жарғыға және КБК-ке сәйкес тиімді бөлетіні анықталды. Қоғамда әр топпен өзара іс-қимыл тәсілімен стейкхолдерлермен өзара іс-қимыл картасы әзірленді. Қоғамда барлық мүдделі тараптар үшін Қоғам қызметі туралы ақпаратты дайындауды және таратуды, қоғам өткізетін іс-шараларды БАҚ-та жариялау бойынша медиа-жоспарларды әзірлеуді және іске асыруды, Қоғам қызметі туралы материалдарды жинауды және жариялауға дайындауды жүзеге асыратын «баспасөз қызметі» ұйымдық бірлігі құрылды. Қоғам өз қызметінің толық ашықтығын қамтамасыз етуге бағытталған өзінің беделді және маркетингтік саясатына ие. Қоғамның веб-сайтында корпоративтік оқиғалар жарияланады. Қоғам мүдделі тараптарды жылдық және қаржылық есептер арқылы өзінің қаржылық және операциялық қызметі туралы уақтылы хабардар етеді.

Қоғамның веб-сайтында мүдделі тараптарға арналған көптеген бөлімдер бар, жеке мәселелер бойынша азаматтарды қабылдау кестесі орналастырылған.

ДК мүдделі тараптардың үміттерін түсінеді және олардың өз қызметіндегі мүдделерін белсенді түрде ескереді.

Бағалау нәтижелері (5/5)

III. Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл (2/2)

100%

Өлшемшарт	Бағалау	Пікір
1. Акционердің құқықтарын сақтау	100%	<p>Диагностика нәтижелері бойынша Қоғам жылдық есептер мен қаржылық есептер шеңберінде ЖА үшін ақпаратты тиімді ашатыны анықталды. Қоғам ЖА үшін қоғамның құрылымдары, ішкі қатынастар және Елеулі операциялар мен оқиғалар туралы ақпаратты жеткілікті және уақтылы ашуды қамтамасыз етеді.</p> <p>Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелер туралы ақпарат уақтылы және жан-жақты, оның ішінде ЖА мақұлдауына жататын операциялар үшін ашылады.</p>
2. Корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын реттеу	100%	<p>Қоғамда корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысы мәселелерін реттейтін негізгі ішкі нормативтік құжаттар әзірленіп, енгізілді. КС хабарламалар мен корпоративтік жанжалдарды шешуге жәрдемдесу үшін негізгі байланыс тұлғасы болып айқындалды. ДК төрағасы, егер өзі қатыспаса, жанжалдарды қарайды; әйтпесе, мәселе кадрлар және сыйақылар жөніндегі комитетке беріледі. Корпоративтік жанжалдарды реттеу саясатына сәйкес Басқарманың құзыретіне корпоративтік жанжалдарды қарау кіреді.</p> <p>Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі мүдделер қақтығысын анықтауға және бақылауға жауапты. ДК және Басқарма мүшелері жеке мүдделілік болған кезде шешімдер қабылдауға қатысудан бас тартуға және осындай жағдайларды ашуға міндетті. Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес, өз сыйақысы бойынша шешім қабылдауға ешкім қатыспайды. Тәуелсіз директорлар ЖА белгілеген сыйақыны алады; ДК-нің басқа мүшелеріне ДК мүшесінің міндеттерін орындағаны үшін сыйақы төлеу қарастырылмаған.</p>

Бақылаулар мен ұсыныстар

IV. Ашықтық

Бақылаулар мен ұсыныстар (1/2)

Қоғамның ашықтығын арттыру

Қоғам ақпаратты ашудың жоғары деңгейін көрсетеді, алайда ашықтықты арттыру үшін жекелеген аспектілерді күшейту ұсынылады. Ашылатын ақпараттың сапасы мен санын арттыру мақсатында мыналар ұсынылады:

- Басқарма корпоративтік мәдениет саласында іске асырған шаралардың сипаттамасын жылдық есепке енгізуді көздеу. Атап айтқанда, ішкі саясатты, іскерлік тәжірибені және корпоративтік этика Кодексінің ережелерін сақтамау жағдайларын қоса алғанда, корпоративтік мәдениеттің бұзылуына жауап ретінде Басқарманың іс-әрекеттерін сипаттау. Сондай ақ мұндай бұзушылықтарға әрекет ету шараларын ашу орынды болып көрінеді;
- «Жиі қойылатын сұрақтар» (FAQ) блогын енгізу. Кең аудитория үшін ақпараттың қол жетімділігі мен түсінігін арттыру мақсатында сайтта ең көп таралған сұрақтар мен жауаптардың таңдауын орналастырыңыз.

Қысқартулар мен түсіндірулер

БС	Бизнес-процестердің блок-схемалары
БП	Бизнес-процестер
ІНҚ	Ішкі нормативтік құжат
ЖАЖ	Жылдық аудиторлық жоспар
ЖА	Жалғыз акционер
КБ	Корпоративтік басқару
КБК	Корпоративтік басқару кодексі
ҚНК	Қызметтің негізгі көрсеткіштері
Үздік/озық тәжірибелер	ЭЫДҰ-ның Корпоративтік басқару саласындағы қағидаттары мен ұсынымдарын, мемлекеттік кәсіпорындар үшін ІFC корпоративтік басқаруды дамыту матрицасын, сондай-ақ Ұлыбританияның Корпоративтік басқару кодексін қамтитын корпоративтік басқарудың үздік тәжірибесінің халықаралық ұсынымдары мен стандарттарының жиынтығы
ТД	Тәуелсіз директор
Қоғам	«Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды ұлттық зерттеу университеті» КЕАҚ
ЕҚ және ҚТ	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы
ІАҚ	Ішкі аудит қызметі
ІБЖ	Ішкі бақылау жүйесі
ДК	«Академик Е. А. Бөкетов атындағы Қарағанды ұлттық зерттеу университеті» КЕАҚ Директорлар кеңесі
ТБЖ	Тәуекелдерді басқару жүйесі
ІБЖ	Ішкі бақылау жүйесі
ТД	Тұрақты даму
ЭӘКБ	Экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару-бұл компанияны экологиялық, әлеуметтік және басқару мәселелерін шешуге тартуға қол жеткізілетін компанияны басқару сипаттамаларының жиынтығы

Осы құжаттағы ақпарат жалпы сипатта болады және белгілі бір адамның немесе ұйымның нақты жағдайларын ескермей дайындалады. Біз әрдайым уақтылы және нақты ақпаратты ұсынуға ұмтылғанымызбен, берілген ақпарат алынған кезде дәл болатындығына немесе болашақта дәл болатындығына кепілдік бере алмаймыз. Мұндай ақпарат негізінде кез-келген әрекетті тиісті мамандармен кеңесіп, нақты жағдайды мұқият талдағаннан кейін ғана жасауға болады.

© 2026 ж. "AUDIT-IT CONSULTING" ЖШС, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тіркелген компания. Барлық құқықтар қорғалған.